

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE O FORMALNIM I NEFORMALNIM SASTANCIMA EUROPSKOG VIJEĆA TE O SASTANCIMA U FORMATU EU-27 u 2017. GODINI

Temeljem Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastancima Europskog vijeća (EV).**

Sadržaj Izvješća:

1. Uvod	2
2. Europsko vijeće održano 9. i 10. ožujka 2017.	6
3. Europsko vijeće održano 22. i 23. lipnja 2017.	13
4. Europsko vijeće održano 19. i 20. listopada 2017.	22
5. Europsko vijeće održano 14. prosinca 2017.	30
Prilog	

Zagreb, 11. siječnja 2018.

1. Uvod

Temeljem Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastancima Europskog vijeća (EV)** održanima u Bruxellesu, 9. i 10. ožujka 2017., 22. i 23. lipnja 2017., 19. i 20. listopada 2017. i 14. prosinca 2017. Pored 4 redovna sastanaka EV-a održano je 6 neformalnih sastanaka te jedan izvanredni sastanak 29. travnja 2017. temeljem čl. 50. Ugovora o EU-u.

Vlada RH je temeljem istog Zakona nadležnom Odboru za europske poslove Hrvatskog sabora prije održavanja svakog formalnog sastanka EV-a dostavila usvojena stajališta Republike Hrvatske za sastanak EV-a, dok su zaključci sastanaka EV-a i EV-a (čl. 50.) u prilogu ovog Izvješća.

Malteško predsjedanje Vijećem EU-a u prvoj polovici godine obilježilo je prioritarno pitanje vanjske dimenzije migracija i političko promišljanje o budućnosti EU-a na Sastanku na vrhu povodom 60. obljetnice Rimskih ugovora.

U Valletti, na Malti, održan je 3. veljače 2017. neformalni sastanak šefova država i vlada posvećen dogovoru o mjerama za zaustavljanje neregularnih **migracijskih kretanja** iz Libije u Italiju, sadržanima u usvojenoj Izjavi. Rastući broj nezakonitih migranata na srednjosredozemnoj ruti te rekordni broj osoba poginulih ili nestalih na moru zahtijevao je dodatno djelovanje, a u svrhu smanjenja priljeva migranata, zaustavljanja poslovnog modela krijumčara i spašavanja života. Održan je konsenzus šefova država i vlada EU-a kroz cjeloviti pristup i nastojanje rješavanja uzroka migracija na njihovu izvoru, poboljšanjem socioekonomske situacije u zemljama podrijetla migranata.

Sastanak je ujedno bio i priprema za 60. obljetnicu Rimskih ugovora, nastavno na rasprave o budućnosti EU-a pokrenute nakon što je Ujedinjena Kraljevina (UK) referendumom 23. lipnja 2016. odlučila napustiti EU te neformalnog sastanka na vrhu u Bratislavi 16. rujna 2016. O glavnim elementima Rimske deklaracije raspravljalo se na neformalnom sastanku šefova država i vlada EU-a (EU-27), održanom 10. ožujka 2017.

Sastanak na vrhu povodom **60. obljetnice Rimskih ugovora**, održan u Rimu 25. ožujka 2017., bio je prilika za razgovore o svemu što je do tada napravljeno, trenutnom stanju Unije te za pogled u budućnost. Usvojena Rimska deklaracija ističe kako je EU zajednica sa zajedničkim institucijama i snažnim vrijednostima, zajednica mira, slobode, demokracije, ljudskih prava i vladavine prava, koja ima veliku gospodarsku moć i visoku razinu socijalne zaštite i skrbi.

Pokrenuta je time tzv. Rimska agenda i preuzeta obveza rada na razvijanju sigurne Europe, prosperitetne i održive, socijalne Europe koja je snažnija na globalnoj sceni. Ova važna obljetnica bila je trenutak za potvrdu stabilnosti EU-a. Za Hrvatsku je bilo važno definirati

svoju ulogu u tom strateškom procesu pozicioniranjem kao države članice koja može dati svoj stvarni doprinos u održavanju europskog projekta.

Redovni sastanak EV-a 9. i 10. ožujka 2017. bavio se ključnim pitanjima iz područja gospodarstva, sigurnosti i migracija te stanjem na jugoistoku Europe. Donald Tusk izabran je za predsjednika EV-a na drugi mandat od dvije i pol godine. Pored razgovora o trgovinskoj politici EU-a, uz pozitivni rezultat ostvaren zaključenjem CETA-e s Kanadom i proaktivni pristup u pregovorima s ostalim trgovinskim partnerima, potvrđen je zajednički cilj EU-a u provedbi različitih strategija jedinstvenog tržišta do 2018.

Zabilježen je **gospodarski oporavak EU-a** i nezaposlenost na razini najnižoj od 2009., poboljšanje stanja javnih financija i rast ulaganja. U sklopu europskog semestra, godišnjeg procesa koordinacije ekonomske politike EU-a, potvrđeni su prioriteti za 2017. koje države članice trebaju uzeti u obzir u svojim nacionalnim politikama. U području sigurnosti i obrane istaknuta je važnost provedbe prijedloga navedenih u zajedničkoj izjavi za pojačanu suradnju s NATO-om. Na području unutarnje sigurnosti, raspravljalo se o mjerama borbe protiv terorizma. Istaknuta je važnost provedbe svih aspekata migracijske politike EU-a te potreba postizanja konsenzusa o reformi politike azila EU-a.

Kad je riječ o **jugoistoku Europe**, istaknuta je važnost nastavka rada na reformama, dobrosusjedskim odnosima i inicijativama za uključivu regionalnu suradnju te su podržani svi projekti orijentirani na pristupanje i približavanje EU-u. Hrvatska je izrazila podršku **europskoj perspektivi svih zemalja** u procesu proširenja i založila se za ispunjavanje svih obveza koje EU ima prema zemljama u regiji. Izrazila je podršku naporima Bosne i Hercegovine (BiH) u reformskim procesima vodeći računa o političkoj stabilnosti i ravnopravnosti konstitutivnih naroda.

Na **redovnom sastanku EV-a** 22. i 23. lipnja 2017. naglasak je bio na sigurnosti i obrani, vanjskim poslovima, klimatskim promjenama, gospodarstvu, trgovini i migracijama. EV je postigao dogovor o potrebi pokretanja uključive i ambiciozne trajne strukturirane suradnje (eng. Permanent Structured Cooperation – PESCO) u cilju jačanja europske sigurnosti i obrane, pozvavši na brzi dogovor o prijedlogu za europski program industrijskog razvoja u području obrane i brzu operacionalizaciju Europskog fonda za obranu. Potvrđena je predanost EU-a punoj provedbi Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama.

Potvrđen je i **pozitivni trend ekonomskog rasta** u 16 uzastopnih kvartala. Treba podsjetiti da je Hrvatska u lipnju 2017. službeno izašla iz procedure prekomjernog deficita, a u kontekstu gospodarskih i fiskalnih kretanja ima pokazatelje koji su na tragu ukupnih kretanja i oporavka europskog gospodarstva kada je riječ o rastu BDP-a, smanjenju proračunskog deficita i smanjenju javnog duga.

Nova rasprava o migracijama na lipanjskom EV-u nije dovela do jasnijeg pomaka vezano za zajednički **europski azilni sustav** (CEAS) te je utvrđeno da načelo primjene solidarnosti i odgovornosti zahtijeva dodatni rad i kompromis svih strana.

Drugu polovicu godine, odnosno **estonsko predsjedanje** Vijećem EU-a, obilježila je pojačana dinamika rada u području **digitalne agende**. Ključni je događaj bio sastanak na vrhu posvećen digitalnoj agendi, u Tallinnu, 29. rujna 2017., kao prilika za raspravu o planovima za digitalnu inovaciju na razini EU-a.

Uoči ovog sastanka na vrhu, predsjednik EV-a Tusk 28. rujna 2017. je predvodio neformalnu večeru šefova država i vlada EU-a, tijekom koje su razmijenjena mišljenja o najvažnijim izazovima EU-a, godinu dana nakon provedbe plana puta iz Bratislave. Predsjednik EV-a Tusk najavio je definiranje konkretnog plana rada s nizom odluka koje će šefovi država i vlada morati poduzeti – tzv. **Program čelnika** (eng. Leaders Agenda). Program čelnika s popisom prioriteta EU-a u sljedeće dvije godine objavljen je 17. listopada 2017., slijedom provedenih konzultacija s čelnicima država i vlada.

Program čelnika Tusk je predstavio na **redovnom sastanku EV-a** 19. listopada 2017. na kojem se razgovaralo i o migracijama, digitalnoj Europi, obrani i vanjskim odnosima. Zaključeno je kako su na području **migracija** ostvareni rezultati, no potrebno je i dalje pratiti sve migracijske rute. Šefovi država i vlada pozvali su na potporu izravno pogođenim zemljama EU-a, snažniju suradnju sa zemljama podrijetla i tranzita te korištenje drugih politika EU-a kako bi se poboljšale stope vraćanja i spriječile nezakonite migracije. Odgovarajuća financijska sredstva osigurana su i kroz Uzajamni fond za Afriku (eng. EU Trust Fund for Africa) u koji je RH u 2017. uplatila 200.000 eura.

EV je dao potporu **schengenskom sustavu** izrazivši namjeru što skorijeg „povratka Schengenu”. Dan je daljnji poticaj nastavku razgovora o reformi Dublinskog sustava. Definirani su prioriteti u području digitalne Europe. U području obrane nastavljene su rasprave o PESCO-u, a EV je pozdravilo pokretanje probnog koordiniranoga godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD).

Dio ovog Izvješća je i informacija o sudjelovanju predsjednika Vlade na **Socijalnom summitu** za pravedno zapošljavanje i rast, održanom 17. studenoga 2017., u Göteborgu. Europski parlament, Vijeće i Europska komisija (EK) zajednički su proglasili europski stup socijalnih prava u cilju jačanja socijalne pravne stečevine i ostvarenja učinkovitijih prava građana na temelju niza od 20 ključnih načela.

Na marginama Socijalnog summita predsjednik EV-a Tusk predsjedao je neformalnom raspravom šefova država i vlada EU-a o obrazovanju i kulturi, uz isticanje ideja za daljnji rad na programu EU-a za obrazovanje i kulturu, među kojima su: povećana mobilnost i više razmjena za mlade Europljane, mreža europskih sveučilišta, uzajamno priznavanje diploma sekundarnog obrazovanja i Erasmus za mlade umjetnike.

Zadnji **redovni sastanak EV-a** u 2017. održan je 14. prosinca 2017., s temama o sigurnosti i obrani, socijalnim pitanjima, obrazovanju i kulturi, klimatskim promjenama i Jeruzalemu. Svečano je obilježeno pokretanje PESCO-a u području obrane uz isticanje važnosti brze provedbe prvih zajedničkih projekata. Suradnja za sad predviđa 17 konkretnih projekata gdje

RH sudjeluje u njih pet orijentirajući se na pomoć u prirodnim katastrofama, razmjesticost snaga, vojnu mobilnost i kibersigurnost.

EV je definiralo i prioritete za daljnji razvoj socijalne dimenzije te se složilo oko potrebe ulaganja dodatnih napora u području obrazovanja i kulture. U području migracija, dan je jasni zadatak za postizanje dogovora o reformi azilnog sustava do lipnja 2018.

Slijedom Pisma obavijesti o članku 50. Ugovora o EU-u (UEU), koje je UK dostavila 29. ožujka 2017. i time obavijestila EV o svojoj namjeri izlaska iz EU-a, službeno je aktiviran članak 50. UEU-a. Prvi sastanak na vrhu šefova država i vlada 27 država članica EU-a održan je 29. travnja 2017. Na ovom specijalnom sastanku EV-a usvojene su Smjernice Europskog vijeća slijedom notifikacije UK, kojima je definiran okvir za pregovore te utvrđena opća stajališta i načela EU-a u tim pregovorima.

U istom sastavu EV (članak 50.) 22. lipnja 2017. razmotrilo je najnovija zbivanja u vezi s pregovorima na temelju članka 50. UEU-a. Na marginama ovog sastanka, šefovi država i vlada EU-a potvrdili su postupak premještanja agencija EU-a koje se trenutačno nalaze u UK. EV (članak 50.) nastavilo je pratiti najnovija zbivanja u vezi s pregovorima o povlačenju UK iz EU-a na sastanku održanom 20. listopada 2017.

Na sastanku EV (članak 50.) 15. prosinca 2017. šefovi država i vlada složili su se da je postignut dostatni napredak u prvoj fazi pregovora o Brexitu te su usvojili nacrt smjernica za prijelaz u drugu fazu pregovora u kojoj će započeti rasprave o prijelaznom razdoblju i okviru za buduće odnose.

Ovo Izvješće sadrži i informacije o sudjelovanju predsjednika Vlade na sastanku šefova država ili vlada europodručja (**Euro Summit**) u proširenom sastavu održanom 15. prosinca 2017. u Bruxellesu. Tom su prigodom šefovi država i vlada EU-27 raspravljali o budućnosti ekonomske i monetarne unije te bankovne unije. Iako nisu ratificirale tzv. Fiskalni pakt, s obzirom na važnost rasprava, na sastanak su bile pozvane i Hrvatska i Češka.

Za **Hrvatsku**, glavno djelovanje unutar Unije, uz rad na kreiranju, implementaciji i praćenju europskih politika, tijekom 2017. za fokus je imalo predstavljanje nacionalne strategije za uvođenje eura u RH, daljnje ispunjavanje uvjeta za ulazak u schengenski prostor te nastavak zagovaranja i podržavanja ideje proširenja zone sigurnosti, mira, prosperiteta i članstva u EU za zemlje jugoistočne Europe, uz zaštitu konstitutivnosti i jednakopravnosti hrvatskog naroda u BiH kao nužnog preduvjeta.

2. Europsko vijeće održano 9. i 10. ožujka 2017.

Glavne teme rasprave sastanka EV bile su sljedeće: **1. Radna mjesta, rast i konkurentnost; 2. Sigurnost i obrana; 3. Migracije; 4. Zapadni Balkan i 5. Ostale točke.**

Posebnost redovnog sastanka EV bilo je biranje predsjednika EV-a na razdoblje od dvije i pol godine. Poljska je uoči sastanka najavila da ne želi podržati reizbor Donalda Tuska te predložila svojeg kandidata (Jacek Saryusz-Wolski, bivši potpredsjednik Vlade Poljske i aktualni zastupnik u Europskom parlamentu). Šefovi država i vlada EV izabrali su **Donalda Tuska na novi mandat**. Poljska nije sudjelovala u tom konsenzusu nakon čega je Poljska odbila podržati zaključke EV. Stoga su zaključci usvojeni kao Zaključci predsjednika Europskog vijeća, uz napomenu da ih je podržalo 27 članica, ali da konsenzus nije postignut zbog razloga koji nisu povezani s njegovim sadržajem.

Predsjednik Vlade Plenković dao je podršku izboru Tuska. RH i Poljska su prijateljske zemlje s razgranatom suradnjom u brojnim područjima. Kvalitetnu suradnju s predsjednikom EV-a Tuskom potvrđuje i njegov govor na hrvatskom jeziku održan povodom obilježavanja 25. godišnjice međunarodnog priznanja RH u Hrvatskom saboru, 15. siječnja 2017. predsjednik Vlade Plenković izrazio je nadu da će se izgladiti odnosi između predsjednika EV Tuska i poljske Vlade.

Uz uobičajene teme - migracije, stanje u gospodarstvu, jedinstveno tržište EU, trgovinska pitanja - raspravljalo se i o stanju u zemljama na jugoistoku Europe te o jačanju europske sigurnosti i zajedničkih obrambenih sposobnosti.

Novi **predsjednik Europskog parlamenta (EP) Antonio Tajani** naglasio je da želi biti *glasnogovornik EP-a*, a ne *njegov premijer* te da želi ostvariti dobru suradnju s EV i EK. Kao svoje glavne ciljeve istaknuo je dovršetak jedinstvenog tržišta, slobodnu trgovinu i potrebu zaključivanja novih trgovinskih sporazuma. Naglasio je kako EP podupire uspostavu europske obrambene industrije i tržišta, ali da su migracije na vrhu liste prioriteta EU-a te je stoga potrebno provoditi donesene odluke. Tajani smatra da EU mora učiniti više za jačanje gospodarskog rasta u Africi, kako bi se i na taj način smanjio priljev migranata.

1. Radna mjesta, rast i konkurentnost

U tekstu Zaključaka spomenuto je kako **stopa nezaposlenosti pada** i na najnižem je stupnju od 2009., međutim još je uvijek neprihvatljivo visoka. Stoga je potrebno nastaviti reforme tržišta rada, strukturne reforme i mjere fleksibilnosti. U fokusu nam mora biti stjecanje relevantnih vještina za rad na kvalitetnim radnim mjestima. S obzirom na poseban prioritet zapošljavanja mladih, nastavlja se provedba preporuka o Garanciji za mlade i njezino financiranje iz Inicijative za zapošljavanje mladih.

Uklanjanje prepreka digitalizaciji i stvaranje Jedinog digitalnog tržišta jedan je od prioriteta EK, budući da je digitalna ekonomija među vodećim pokretačima gospodarskog rasta. Međutim, fragmentacija i prepreke unutar najvažnijih sektora usporavaju razvoj digitalne ekonomije u EU-u. Dovršetak **Jedinog digitalnog tržišta** značio bi kreiranje 3,8 milijuna novih radnih mjesta, smanjenje troškova javne uprave za 15-20% te bi donio 340 milijarde eura za rast europskog BDP-a.

U kontekstu provedbe **Strategije za jedinstveno tržište**, ponovljen je poziv iz Zaključaka EV iz lipnja 2016., na brži napredak u radu na zakonodavnim prijedlozima te njihovoj provedbi do 2018. Posebno je istaknut sektor usluga, gdje je u tijeku rasprava o četiri zakonodavna dosjea koji za cilj imaju uklanjanje prepreka na unutarnjem tržištu. Prepreke koje postoje u prekograničnom pružanju usluga onemogućuju i konkurentniju industrijsku proizvodnju. Ponovljen je i zahtjev iz Zaključaka EV iz prosinca 2016., gdje su i Vijeće i EK pozvani da ocijene učinak uključivanja industrijske politike u strateške inicijative EU-a.

U trgovinskom dijelu naglasak je bio na važnosti koju trgovina ima u ostvarenju gospodarskog rasta i stvaranju radnih mjesta. Šefovi država i vlada potvrdili su svoju opredijeljenost za **snažnu trgovinsku politiku** i za multilateralni trgovinski sustav u središtu kojega je Svjetska trgovinska organizacija (WTO) s utvrđenim pravilima trgovanja. Kako bi se tržište EU-a zaštitilo od sve prisutnije nekorektne trgovinske prakse na međunarodnom tržištu, EV je pozvao na što žurnije usvajanje relevantnog zakonodavnog okvira kojim će se modernizirati trgovinski zaštitni mehanizmi u skladu s pravilima WTO-a.

Raspravljalo se i o **sporazumima o slobodnoj trgovini** koje je važno pokazati kao ostvarenje ambicioznih rezultata u današnjim okolnostima. Nastavno na pozitivan rezultat ostvaren zaključenjem CETA-e s Kanadom, u raspravi se pozvalo na proaktivni pristup u pregovorima s ostalim trgovinskim partnerima.

Rasprava je vođena i o ekonomskoj situaciji u EU-u s osvrtom na eurozonu te dosadašnjem napretku u provedbi najznačajnijih projekata poput Europskog semestra, Europskog fonda za strateška ulaganja te bankovne unije. Prema uobičajenoj praksi, predsjednik Europske središnje banke (ECB) **Mario Draghi**, izvijestio je o zadnjim zaključcima Upravljačkog vijeća ECB-a, potvrdi nastavka provođenja politike *kvantitativnog popuštanja* te o značajnoj promjeni ocjene izgleda rasta ekonomija eurozone na više.

Draghi je u svom izlaganju vezanom uz ocjenu ekonomske situacije u EU naveo kako se **rast ekonomija država članica**, na razini odnosa kvartala za kvartalom kreće između 0,3% do 0,6%. Prosječna stopa nezaposlenosti je 9,6% te se nalazi na najnižoj razini od 2009. ECB smatra da je u zadnje tri godine kreirano 4,5 milijuna novih radnih mjesta u gotovo svim sektorima i granama ekonomija. Draghi je potvrdio projekcije EK da će sve države članice u ovoj godini ostvariti ekonomski rast.

U **bankovnom sektoru** zabilježeno je smanjenje kamatne stope na zaduženja kućanstava i poduzeća više od stopa ECB-a, što je u suprotnosti s trendovima koji su bili prepoznati u

zadnje tri godine. Također, smanjuje se i zaduženost realne ekonomije. Draghi je ponovno naglasio važnost nastavka provođenja reformi te je uz političke rizike, naveo i geopolitički rizik. Potvrdio je nastavak provođenja postojeće monetarne politike dok promjena ne bude trajna.

Predsjednik Vlade Plenković u svojoj je intervenciji naglasio kako Hrvatska u kontekstu gospodarskih i fiskalnih kretanja ima pokazatelje koji su na tragu ukupnih kretanja i oporavka europskog gospodarstva kada je riječ o rastu BDP-a, smanjenju proračunskog deficita i smanjenju javnog duga.

Zimske prognoze korigirale su ključne makroekonomske pokazatelje na bolje u odnosu na jesenske prognoze u 2016. Plenković je dodao kako smo, uz Mađarsku, zemlja koja ima najveće korekcije na bolje. **Rast BDP-a** u 2016. je bio 2,9%, naše projekcije za 2017. su 3,2%, a projekcije EK 3,1%. Bitno je naglasiti kako je rast hrvatskog BDP-a na razini iznad EU prosjeka (1,9% za 2016., 1,8% za 2017. i 1,8% za 2018.). **Javni dug** je smanjen s 86,7% BDP-a u 2015. na 83,9% BDP u 2016.

Tri vodeće svjetske **rejting-agencije**, Standard&Poor's (prosinac 2016.), Fitch (siječanj 2017.) te Moody's (veljača 2017.) izglede za hrvatski kreditni rejting ocijenile su stabilnim i potvrdile trend gospodarskog rasta. **RH** očekuje i smanjenje stope nezaposlenosti za gotovo 3% kao i povećanje naknada zaposlenima (1,7% u 2016. i 2,4% u 2017.).

RH podržava primjenu integriranog pristupa u nastavku rada na glavnim prioritetima u okviru Europskog semestra utvrđenim u protekle dvije godine: jačanje ulaganja, nastavak provedbe strukturnih reformi te osiguravanje odgovorne fiskalne politike, pri čemu posebno ističemo aktivnosti usmjerene na uklanjanje prepreka za ulaganja. RH podržava i napore te aktivnosti usmjerene k daljnjoj integraciji jedinstvenog digitalnog tržišta i pravovremenom donošenju i provedbi planiranih akata.

Prioriteti Godišnjeg pregleda rasta za 2017. su u skladu s temeljnim odrednicama **Programa Vlade za 2016.-2020.** te će Vlada posebnu pozornost usmjeriti rastu investicija, dugoročnoj održivosti javnih financija te provedbi reformi s ciljem poticanja zapošljavanja i obrazovanja mladih i smanjenja isključenosti socijalno osjetljivih skupina.

Uvažavajući mišljenje EK o djelomičnom napretku provedenih mjera iz Nacionalnog plana reformi za 2016., RH je izvijestila da radi na definiranju reformskih ciljeva u okviru **Nacionalnog programa reformi za 2017.** te je već poduzetim i pokrenutim reformama od početka mandata Vlada pokazala svoju predanost provedbi reformi.

2. Sigurnost i obrana

Visoka predstavica EU-a za vanjsku politiku i sigurnost **Mogherini** podsjetila je na sastanak Vijeća za vanjske poslove, gdje je iskazana potpora za do sada obavljeni rad te je zaključeno kako se konačno primjećuje napredak u ovome važnom području.

RH podupire daljnji rad i aktivnosti s ciljem provedbe Globalne strategije vanjske i sigurnosne politike EU-a (EUGS) u područjima sigurnosti i obrane. Aktualni geopolitički kontekst, prijetnje i izazovi kao i rasprave o budućnosti EU-a upućuju na potrebu jačanja Unije i suradnje država članica u svim područjima. To uključuje sigurnost i obranu kako bi se odgovorilo na rastuće vanjske i unutarnje sigurnosne izazove, osigurala jamstva zaštite i sigurnosti naših građana i teritorija EU-a.

Kada je riječ o granicama i unutarnjoj sigurnosti, EV je ovim Zaključcima potvrdilo svoju odlučnost žurnom dovršetku zakonodavnih prijedloga o sustav ulaska/izlaska (eng. Entry and Exit System – EES) i sustav za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju (eng. European Travel Information and Authorisation System – ETIAS). Time su ponovljeni zaključci od 15. prosinca 2016. u kojima stoji da bi *“Suzakonodavci do lipnja 2017. trebali postići dogovor o sustavu ulaska/izlaska te do kraja 2017. o Europskom sustavu za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju kako bi se osigurala sustavna provjera putnika izuzetih od obveze posjedovanja vize.”*

EV je i dalje u potpunosti predano **jačanju unutarnje sigurnosti** u EU kao i nastavku borbe protiv terorizma, što je potkrijepljeno i činjenicom da je referenca na Europski dan sjećanja na žrtve terorizma uvrštena u Zaključke. Imajući u vidu da su žrtve terorističkih napada često državljani različitih država, potrebno je osigurati bolju koordinaciju na europskoj razini te osigurati pristup informacijama i pravosuđu, naknadi štete i sveukupnoj pomoći žrtvama.

3. Migracije

Malteški predsjednik Vlade Muscat održao je prezentaciju provedbe mjera dogovorenih na neformalnom sastanku šefova država i vlada u Valletti na Malti. Radi se na kratkoročnim operativnim mjerama i dugoročnim politikama. Na tzv. zapadno-balkanskoj ruti migrantski tokovi su pali za 98% pa trenutno najviše zabrinjava srednje-mediteranska ruta. Već su vidljivi određeni rezultati, a ključna uloga pripada Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM) i Uredu visokog povjerenika UN-a za izbjeglice (UNHCR).

Visoka predstavnica Mogherini u ovom dijelu rasprave govorila je o situaciji u **Libiji**. Poduzeti su i koraci za poboljšanje uvjeta u prihvatnim centrima, kao i povećanje povrata iz Libije. Niz država članica istaknulo je važnost provedbe **Malteške deklaracije** i **Izjave EU-Turska** te važnost sprječavanja aktivnosti krijumčara, s posebnim naglaskom na obuku Obalne staže Libije.

Kada je u pitanju **vanjska dimenzija migracija**, EV ostaje predano provedbi svih operativnih mjera dogovorenih na neformalnom sastanku u Valletti na Malti i u cijelosti podržava rad malteškog predsjedanja. Pozdravljaju se i naponi pojedinačnih država članica u potpori libijskih vlasti i njenih susjeda te zajednički naponi u borbi protiv nezakonitih migracija.

EV pozdravlja Komunikaciju EK o **Obnovljenom planu o učinkovitijoj politici vraćanja** i poziva na što skoriju raspravu o Planu, kao i pripadajućoj preporuci EK državama članicama

od 7. ožujka 2017. Cilj je učinkovitije provođenje vraćanja i ponovnog prihvata na temelju postojeće pravne stečevine.

Glede **unutarnje dimenzije migracija**, učinkovita primjena načela odgovornosti i solidarnosti ostaje zajednički cilj. EV poziva na daljnje napore u postizanju rezultata u sveobuhvatnoj migracijskoj politici otpornoj na buduće krize, kao i na konsenzus po pitanju politike azila za vrijeme malteškog predsjedanja.

RH smatra provedbu Deklaracije iz Malte i rješavanje migracijskih pritisaka na srednje-mediteranski migracijski pravac sastavnim dijelom integriranog pristupa upravljanju svim aspektima migracija, odnosno sveobuhvatne EU migracijske politike. Ona uključuje i provedbu partnerskog okvira za suradnju s trećim državama, provedbu Izjave EU-Turska, napore u provedbi postojećih i usuglašavanju novih mjera kojima će pridonijeti učinkovitom upravljanju unutarnjim aspektima migracija. RH podupire jačanje mjera i aktivnosti EU-a u Libiji, njezinom susjedstvu i u području subsaharske Afrike.

4. Zapadni Balkan

Održana je rasprava o zemljama na jugoistoku Europe, gdje se zaključilo kako je situacija složenija nego prije nekoliko godina te je utvrđeno da postoji uplitanje vanjskih aktera. Predsjednik EP-a Tajani izrazio je zabrinutost glede stanja na jugoistoku Europe, istaknuvši kako će EU ostati privržen suradnji te da će proširenje EU-a ostati cilj. Naglasio je kako u međuvremenu treba jačati svoj angažman u tom dijelu Europe jer trenutna situacija može izmaknuti kontroli.

Predsjednik Vlade Plenković je podsjetio da su se zadnji Zaključci o zemljama na jugoistoku Europe usvojili 2008. Naglasio je potrebu da EU pošalje poruku podrške europskoj perspektivi svih zemalja i procesu proširenja. EU treba pokazati prisutnost i brigu o tim zemljama te na taj način usmjeriti njihov daljnji razvoj. Snažno se založio za ispunjavanje svih obveza koje EU ima prema zemljama u regiji.

Izrazio je podršku naporima BiH u reformskim procesima. Naglasio je da treba voditi računa o političkoj stabilnosti i ravnopravnosti konstitutivnih naroda te izborima koji će se održati u 2018.

Na prijedlog predsjednika Vlade Plenkovića dodana je referenca na napredak koji su ove države napravile do sada te je potvrđena potpora EU-a svim reformskim procesima i projektima koji su orijentirani na reforme u cilju pristupanja i približavanja EU.

5. Ostale točke

Temeljem pisma koje je potpisalo 17 država članica, uključivo i RH, a sukladno članku 86., stavku 1. Ugovora o funkcioniranju EU (UFEU) koji se odnosi na **osnivanje Ureda europskog javnog tužitelja**, bilo je predviđeno da EV u svojim Zaključcima utvrdi da za ovaj

zakonodavni prijedlog nije moguće postići jednoglasnost u okviru Vijeća. Iako nisu usvojeni Zaključci EV-a, glavno tajništvo Vijeća smatra da se i Zaključkom predsjednika EV-a da ne postoji jednoglasnost za osnivanje Ureda europskog javnog tužitelja, otvara put za moguće osnivanje ovog Ureda putem mehanizma pojačane suradnje u kojem treba sudjelovati najmanje devet država članica.

▪ ***Neformalni sastanak o budućnosti Europske unije, 10. ožujka 2017.***

Neformalni sastanak, održan 10. ožujka 2017., poslužio je kao priprema sastanka na vrhu u Rimu povodom proslave 60. obljetnice potpisivanja Rimskih ugovora. Raspravljalo se o budućem tekstu deklaracije koja bi trebala biti potpisana u Rimu, a na temelju Bijele knjige EK o budućnosti Europe i dokumenta o strukturi same deklaracije.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je kako se Hrvatska zalaže za uključiv pristup za sve članice u daljnjem razvoju EU vodeći računa o nacionalnim interesima prigodom izgradnje europskog projekta.

Struktura Deklaracije bit će podijeljena u tri dijela: dosadašnja postignuća, novi izazovi pred EU te elementi budućeg djelovanja.

RH je dala doprinos raspravi o budućnosti EU s elementima koji bi trebali biti sadržani u Rimskoj Deklaraciji.

Na sastanku je **predsjednik Vlade Plenković** zagovarao tri točke koje smatra važnima za ovu raspravu:

- 1) da europski projekt mora imati snažniji demokratski legitimitet i veće povjerenje europskih birača u europske institucije uz snažno protivljenje rastućem populizmu;
- 2) da se zajedničke politike EU, europski proračun i njegova redistributivna snaga mora konkretnije osjetiti u svakodnevnom životu svih građana;
- 3) da EU treba imati snažniju globalnu ulogu i biti u stanju odgovoriti na političke, sigurnosne i gospodarske izazove.

▪ ***Neformalni sastanak šefova država i vlada u Valletti i rasprava o budućnosti EU***

Neformalni sastanak na vrhu država članica EU održan u Valletti, 3. veljače 2017., bio je podijeljen u tri dijela. U jutarnjem dijelu održana je rasprava o vanjskim aspektima migracija s naglaskom na srednje-mediteransku rutu i Libiju kao zemlju tranzita i polaska. Fokus rasprave bio je na povećanom broju migranata tijekom 2016. na europski kontinent iz zemalja sjeverne Afrike. S obzirom na situaciju, uz postojeće dugoročno djelovanje s afričkim partnerima putem okvira za partnerstvo i Akcijskog plana iz Vallette iz 2015. potrebno je hitno i neposredno djelovanje, u suradnji s Libijom i zemljama u njezinu susjedstvu.

S obzirom da je situacija drugačija i kompleksnija nego na istočno-mediteranskoj ruti potreban je inovativniji pristup u zaštiti vanjske granice. U tom smislu usvojena je **Izjava iz**

Malte članova EV-a o vanjskim aspektima migracija: rješavanje pitanja središnje sredozemne rute. Cilj je cjelovitom politikom EU-a, u suradnji s državama partnericama s obala sjeverne Afrike i državama koje su zemlje tranzita, stvoriti čvrstu institucionalnu i financijsku pomoć kako bi se spriječile ilegalne migracije i zaštitila vanjska granica EU-a. Nastojanja da se Libija stabilizira sada su važnija nego ikad i EU će napraviti sve što je u njezinoj moći da doprinese tom cilju. EU je i dalje predana uključivom političkom rješenju u okviru libijskog političkog dogovora i davanju potpore Predsjedničkom vijeću i Vladi nacionalnog jedinstva koju podupiru Ujedinjeni narodi.

Tijekom rasprave o Malteškoj deklaraciji postignut je visoki stupanj konsenzusa te ova Izjava predstavlja svojevrsni nastavak ranijih dogovora sa sastanka na vrhu u Valletti. **Predsjednik** Vlade **Plenković** je u ime RH podržao usvajanje Izjave, uz i dalje vrlo angažirani fokus na istočno-mediteransku rutu, koja je u ovom trenutku stabilna i zatvorena.

Tijekom ručka šefovi država i vlada raspravljali su o **vanjskoj politici EU-a** u novom globalnom kontekstu. Razgovaralo se o odnosima sa Sjedinjenim Američkim Državama nakon stupanja na dužnost novog američkog predsjednika Donalda Trumpa. Izražena je želja za uspostavljanjem kvalitetnih odnosa s Washingtonom te za prepoznavanjem EU-a kao globalnoga aktera, u svjetlu predstojeće notifikacije članka 50. UEU-a od strane UK. Postoji želja za jačanjem suradnje između EU-a i SAD-a, jačanjem multilateralnih institucija i političkih i trgovinskih odnosa te je zaključeno kako EU ovu situaciju treba iskoristiti za više kohezije i obnavljanje temelja europskoga projekta.

Popodnevni dio sastanka održan je u **formatu EU-27**, a bio je **posvećen raspravi o budućnosti EU** u kontekstu priprema proslave 60. obljetnice Rimskih ugovora krajem ožujka. Postignut je načelni dogovor da se u Rimu donese tekst po uzoru na Berlinsku deklaraciju iz 2007. iz kojeg bi stali, ne samo šefovi država i vlada, nego i EK i EP, kako bi se na jednom mjestu naglasilo što se zajedno postiglo i kojim putem se želi ići naprijed. **Predsjednik** Vlade **Plenković** je naglasio da se EU treba vratiti temeljima, zajedničkim vrijednostima slobode i demokracije, mira, vladavine prava, gospodarskog rasta i razvoja i zajedničkim politikama.

3. Europsko vijeće održano 22. i 23. lipnja 2017.

Glavne teme rasprave sastanka EV bile su sljedeće: **1. Sigurnost i obrana; 2. Rast, zapošljavanje i konkurentnost; 3. Migracije; 4. Pariški sporazum o klimi; 5. Digitalna Europa i 6. Vanjski odnosi.**

Za francuskog predsjednika Emmanuela Macrona te irskog predsjednika Vlade Lea Varadkara, ovo je bio prvi sastanak EV-a od preuzimanja dužnosti, dok se u EV vratio bugarski predsjednik Vlade Bojko Borisov. Minutom šutnje na početku sastanka odana je počast bivšem njemačkom kancelaru Helmutu Kohlu, počasnom građaninu Europe, koji je preminuo 16. lipnja 2017.

EV je na svom lipanjskom sastanku naglasak stavio na pitanje sigurnosti, u njezinom, vanjskom i unutarnjem aspektu, s fokusom na jačanje mjera za borbu protiv terorizma i razvoj zajedničke sigurnosti i obrane.

U tradicionalnom obraćanju predsjednika EP Antonio Tajani se dotaknuo teme migracija, pozvavši sve dionike na doprinos što hitnijem rješavanju i dalje ozbiljne situacije migracijskih pritisaka. Naglasio je važnost djelovanja na vanjskom aspektu uključujući i kroz financijska sredstva. Istaknuo je stav EP-a kako sljedeći Višegodišnji financijski okvir (VFO) treba predvidjeti više ulaganja u Afriku.

Kad je riječ o temi sigurnosti, prepoznao je napredak na više područja i dosjea u okviru unutarnje dimenzije sigurnosti. U tom kontekstu, EP trenutno radi na pregovaračkom mišljenju o ETIAS-u, a zalaže se i za daljnji razvoj interoperabilnosti i razmjenu obavještajnih podataka u cilju borbe protiv terorizma.

EP se zalaže za ulaganje više sredstava u sigurnost, uključujući sigurnost na Internetu, što je Tajani povezao i s promoviranjem daljnjeg napretka u dovršavanju Jedinstvenog digitalnog tržišta te ambicioznu industrijsku strategiju i pomoć malim i srednjim poduzećima u kontekstu njegovog razvoja.

Kad je riječ o trgovinskoj politici EU-a, EP se zalaže za napredak u pregovorima za sklapanje trgovinskih sporazuma s ključnim partnerima EU-a. Zaključio je da na Kinu treba gledati kao na priliku za suradnju, dodavši kako je EP spreman raditi na prijedlozima za ispitivanje mogućnosti ulaganja u strateške sektore.

1. Sigurnost i obrana

Unutarnja sigurnost i borba protiv terorizma

Naglasak EV-a bio je na borbi protiv terorizma i sprječavanju terorističke propagande na internetu, prije svega jačanjem razmjene informacija, ali i jačanjem kontrole i zaštite vanjskih granica.

U svijetlu nastavka terorističkih napada na području EU-a i ove godine (u 2016. ukupno su zabilježena 142 teroristička napada), EV je osudio posljednje napade i osvrnulo se na nužnost suzbijanja širenja radikalizacije na Internetu, što se odnosi na prevenciju i suzbijanje nasilnog ekstremizma, sprječavanje financiranja terorizma i dodatno jačanje razmjene informacija.

EV očekuje konkretan razvoj internetske industrije i implementaciju alata za automatsko skidanje terorističkih sadržaja s Interneta. U tom smislu nastavlja se s radom u okviru EU Internet foruma. Sprječavanje jačanja terorizma i online radikalizacija postali su prioritetno pitanje, a potvrđuju to i zaključci skupine G7 (eng. G7 Taormina Leaders' Communiqué).

EU stavlja naglasak na rješavanje problema radikalizacije vlastitih građana i pitanja stranih boraca povratnika. Prioriteti za EU ostaju osiguravanje interoperabilnosti relevantnih baza podataka i žurna priprema za implementaciju novih zakonodavnih akata iz paketa o tzv. pametnim granicama – EES i ETIAS.

Predsjednik Vlade Plenković je ponovo skrenuo pozornost na specifične okolnosti u kojima se nalaze države članice koje još u potpunosti ne primjenjuju Schengensku pravnu stečevinu, tj. nalaze se na vanjskim granicama EU-a, ali još ne raspolažu svim potrebnim alatima za obavljanje zadaća koje se od njih očekuju u području kontrole na vanjskim granicama radi jačanja unutarnje sigurnosti. **Amandman je i uvršten u usvojenu verziju Zaključaka EV-a.**

Vanjska sigurnost i obrana

Visoka predstavnik EU-a za vanjsku politiku i sigurnost **Federica Mogherini** izvijestila je o napretku u provedbi **EUGS-a** na području sigurnosti i obrane. Osvrnula se na Zajedničko izvješće EU–NATO o implementaciji 42 akcije s naglaskom na rad na kibernetičkoj sigurnosti, hibridnim prijetnjama te pomorskoj suradnji u Sredozemlju. Planirana je i paralelna vježba u jesen dok se sljedeće izvješće o napretku očekuje u prosincu 2017.

Na EU razini najveći je napredak postignut osnivanjem Sposobnosti za vojno planiranje i provođenje (MPCC), koji je preuzeo zapovijedanje EU misijama u Južnoafričkoj Republici, Maliju i Somaliji. Rad se nastavlja na razvijanju civilnih sposobnosti kao i na **Europskom obrambenom fondu (EDF)**, koji uključuje potporu obrambenoj industriji i malim i srednje velikim poduzećima. Za EDF se planira alocirati 590 milijuna eura do 2020.

Mogherini je zamolila za potporu vezano uz **PESCO** koji bi trebao biti funkcionalan do prosinca 2017. **Borbene skupine EU-a (EUBG)** smatra korisnima, ali smatra da je razlog njihova nekorištenja zadnjih 10 godina financiranje. Stoga je zamolila za podršku za zajedničko financiranje njihovog upućivanja na teren, što je uključeno u Zaključke EV-a.

Predsjednik EK Jean-Claude Juncker istaknuo je kako je pravo vrijeme za donošenje ambicioznih odluka o obrani, ali je potrebno dobro objasniti što radimo. Uz EU sinergiju sredstava, možemo imati ekonomski potencijal između 25 i 100 milijuna eura.

RH pozdravlja napredak te podupire daljnji rad i aktivnosti s ciljem učinkovite provedbe EUGS-a u pet utvrđenih prioritetnih područja vanjskog djelovanja EU-a: 1) sigurnost i obrana; 2) izgradnja otpornosti država i društava; 3) integrirani pristup sukobima i krizama; 4) kooperativni regionalni poredci; 5) globalno upravljanje za 21. stoljeće.

U kontekstu geopolitičkih izazova RH ističe kako je za dugoročnu sigurnost i napredak EU-a te učinkovitu provedbu EUGS-a potrebno udruženo djelovanje kroz integrirani pristup, koji osigurava odgovarajuću uključenost država članica i institucija EU-a te podrazumijeva usklađenu primjenu EU-ovih politika i instrumenata, strateško povezivanje unutarnjih i vanjskih aspekata EU-ovih politika i aktivnosti, suradnju s međunarodnim partnerima i organizacijama te aktivnosti javne diplomacije.

Ovakvim se pristupom **RH vodila i u pripremi Strategije nacionalne sigurnosti, koju je Vlada usvojila 8. lipnja 2017.**

Za RH, **NATO** ostaje temeljem kolektivne obrane i važnom poveznicom transatlantske sigurnosti. Međutim, RH drži kako EU sa svojim sposobnostima i instrumentima te jedinstvenim i solidarnim djelovanjem treba biti u mogućnosti pozicionirati se kao aktivni i pouzdani globalni čimbenik, koji može odgovoriti na rastuće vanjske i unutarnje sigurnosne izazove i prijetnje te na zabrinutosti i očekivanja naših građana.

RH pozdravlja razmatranje napretka na područjima PESCO-a, EUBG-a i industrijske dimenzije EU obrane u skladu s usvojenim Zaključcima EV-a te smatra kako navedena pitanja zaslužuju našu pozornost zbog pozitivnih posljedica na jačanje Zajedničke sigurnosne i obrambene politike te vidljivosti i sposobnosti Europe kao globalnog sigurnosnog dionika.

2. Rast, zapošljavanje i konkurentnost

Jedinstveno tržište

EV je poslalo pozitivnu poruku o potpori produbljivanju Jedinstvenog tržišta i postizanje napretka u svim njegovim elementima, u cilju poticanja rasta, otvaranja novih radnih mjesta i promicanje ulaganja i inovacija. Daljnji naponi potrebni su kako bi se postigao dovršetak i provedba različitih strategija jedinstvenog tržišta do 2018. Vijeće će do lipnja 2018. izvijestiti o napretku ostvarenom u produbljivanju, primjeni i provedbi Jedinstvenog tržišta.

RH pozdravlja značajan napredak ostvaren u dovršetku jedinstvenog tržišta i svih njegovih aspekata u odnosu na zaključke Europskog vijeća iz lipnja 2016. RH posebno pozdravlja postizanje općeg pristupa u svibnju 2017. u odnosu na reviziju Direktive o audiovizualnim uslugama kojom je propisana kvota od 30% za europska djela, čime smatra da se doprinosi

očuvanju kulturne raznolikosti EU-a, a pogotovo opstojnosti kulture i jezika „malih država članica”.

Trgovina

U kontekstu jačanja protekcionističkih težnji u trgovini u svijetu te primjene nepoštenih trgovinskih prakse, EV je raspravio kako pristupiti ovim problemima. Nitko od država članica nije dovodio u pitanje promicanje multilateralnog trgovinskog sustava baziranog na pravilima u WTO-u, već naprotiv, isticala se važnost pronalaska ravnoteže između slobodne trgovine, koja je bitna za gospodarski rast i borbe protiv protekcionizma.

Ravnotežu u Zaključcima je ipak bilo teže postići kad se radi o mogućim novim trgovinskim zaštitnim mehanizmima, snimanju stranih ulaganja, te instrumentu međunarodne nabave, jer sve države članice tu ne dijele jednako mišljenje. Postignuti dogovor je poziv EK-a na ispitivanje ulaganja iz trećih zemalja u strateške sektore, bez predlaganja novih zakonodavnih akata.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je kako je EU predvodnica u slobodnoj trgovini i naglasio nastavak politike temeljene na multilateralnom sustavu baziranom na pravilima WTO-a. Plenković je podržao zaključak istaknuvši kako većina država članica provodi snimanje ulaganja u strateškim sektorima te za to postoje propisi.

EV je također dao podršku svim trgovinskim pregovorima koje EU trenutno vodi s trećim zemljama (Meksiko, Mercosur, azijsko-pacifička regija, Japan).

Europski semestar (i izvješće o ekonomskoj i financijskoj situaciji u EU-u)

EV je podržalo Posebne preporuke za države članice u okviru ovogodišnjeg ciklusa Europskog semestra bez rasprave.

Vezano uz redovito izvješće o ekonomskoj i financijskoj situaciji u EU-u (eurozoni), **predsjednik ECB Mario Draghi i EK** su potvrdili nastavak pozitivnih trendova vezanih uz ekonomski rast u 16 uzastopnih kvartala. Ekonomski rast se temelji na rastu osobne potrošnje i investicija, gdje su glavni pokretači rasta veći prihod od rada i niske kamatne stope. Pri tome, ECB navodi da se navedeni pozitivni trendovi ekonomskog rasta nisu u potpunosti materijalizirali u području rasta inflacije. Dodatno, vezano uz pozitivne pomake EU ekonomije navedeno je da je **stopa nezaposlenosti na razini 2009. te da je do sada kreirano 5 milijuna novih radnih mjesta** u EU-u. S obzirom na sve navedeno, ECB predlaže da se **nastavi s postojećom monetarnom politikom.**

Nastavno na prezentirane ekonomske pokazatelje, EK dodatno navodi kako je od 2013. kreirano 10 milijuna radnih mjesta u EU-u, što u konačnici čini 233 milijuna zaposlenih.

Također, značajno je povećanje i investicijske aktivnosti, posebno u nekim državama članicama gdje doseže predkrizno razdoblje.

EK ocjenjuje da se situacija u području javnih financija poboljšava te pri tome navodi da su ove godine Portugal i **Hrvatska** ispunili uvjete za izlazak iz Procedure prekomjernog deficita.

3. Migracije

Malteški predsjednik Vlade Muscat i visoka predstavnica Mogherini uvodno su izvijestili o implementaciji Malteške deklaracije. Opća je ocjena kako je postignut napredak. Dolasci na **srednje-mediteranskoj ruti** i dalje su vrlo visoki, ljudi i dalje umiru u moru, a krijumčari i dalje posluju. Poduzete mjere počele su pokazivati rezultate, ali će većina biti vidljiva tek u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

Situacija u izbjegličkim kampovima je nešto poboljšana, a postignut je i napredak vezano uz povratke, najviše zahvaljujući IOM-u i UNHCR-u. Iako je politički angažman na visokom nivou, potrebno je pojačati politički angažman EU-a, posebno vezano uz vraćanje i readmisiju.

Vezano za **CEAS**, nepobitna je činjenica kako je malteško predsjedavanje uložilo velike napore u nekoliko zakonodavnih prijedloga iz paketa oko kojih će biti potreban dodatni rad i kompromis svih strana. **Načelo primjene solidarnosti i odgovornosti** poprima vidljive konture, iako je i dalje teško postići jednako razumijevanje država članica. Potpuna primjena azilnog *acquisa* nezaobilazni je element za dobro funkcionirajući sustav koji je istodobno solidaran i djelotvoran.

Činjenica da će izbjeglice dolaziti i u budućnosti i dalje ukazuje na potrebu poštovanja međunarodnih obveza (prvenstveno Ženevske konvencije), kako bi se izbjeglicama omogućilo pravo na azil. Novi azilni sustav mora biti prihvatljiv svim državama, a istodobno je potrebno nastaviti s radom na učinkovitom vraćanju, kao i na odvraćanju pojedinaca da kreću na teška i opasna putovanja.

Među Zaključcima se opravdano našlo i pitanje **sigurnih zemalja podrijetla**, što se također pokazalo pitanjem oko kojeg se na razini EU-a teško postiže dogovor. Iako je EK svojedobno na stol stavila Prijedlog uredbe o sigurnim zemljama podrijetla, vlade se međusobno nisu mogle složiti oko zajedničkog koncepta, što dovodi do paradoksalne situacije u kojoj se nezakonite migrante ne vraća u zemlje podrijetla, a istodobno se ne postiže ni napredak u raspodjeli migranata unutar EU-a.

RH podupire reformu CEAS-a i jačanje zajedničke azilne politike koja se treba temeljiti na solidarnosti prema onima koji trebaju međunarodnu zaštitu, kao i solidarnosti među državama članicama EU-a, posebice onima koje su najviše pogođene izbjegličkom krizom.

Učinkovitija primjena načela odgovornosti i solidarnosti treba ostati zajednički cilj. Važan preduvjet u tom pogledu ostaje postizanje dogovora o konceptu solidarnosti i reformi te

konsolidaciji sustava azila u duhu zajedništva i međusobnog razumijevanja, vodeći računa o temeljnim vrijednostima EU-a.

Kao nezaobilazni element sprječavanja nezakonitih tokova migracija i dalje se nameće nužnost **suzbijanja korijenskih uzroka migracija i suradnje s trećim zemljama**; potrebna je suradnja na svim razinama, posebice u vidu pomoći Italiji i u pragmatičnom pristupu Libiji. Italija se iz zemlje tranzita pretvorila u zemlju odredište, a u operacije spašavanja na Sredozemlju troši 3,3 milijarde eura. S ciljem bolje suradnje s trećim zemljama po potrebi je nužno revidirati viznu politiku, što uz zakonite migracijske putove predstavlja jednu od najkvalitetnijih poluga utjecaja koje države članice imaju pri ruci.

RH ističe nadalje potrebu važnost **zadržavanja istočno-sredozemnog/zapadno-balkanskog migracijskog pravca zatvorenim**, kao i općenito zadržavanje pažnje EU-a na tom pravcu. Nastavak i uspješnost provedbe Izjave EU-Turska od 18. ožujka 2016. ostaje ključnom u suzbijanju nezakonitih migracija, kao i povratku nezakonitih migranata. S tim u vezi, RH smatra potrebnim zadržati otvorenost i dijalog s Turskom.

4. Pariški sporazum o klimi

Tema Pariškog sporazuma nalazi se u Zaključcima Vijeća kao reakcija na najavljeni izlazak SAD-a iz toga Sporazuma s ciljem mobiliziranja partnera na pozitivnu klimatsku politiku. Time se potvrđuje opredjeljenje EU-a i država članica za što bržom i potpunom provedbom Pariškog sporazuma u svrhu doprinosa ispunjenju klimatskih financijskih ciljeva i nastavku borbe protiv klimatskih promjena.

Ključna je poruka Zaključaka je da se o Pariškom sporazumu ne može više pregovarati te je na raspravi istaknuto da je isti ključni element za modernizaciju europske industrije i ekonomije u smjeru niskougljičnog razvoja.

RH čvrsto stoji uz svoje partnere iz EU-a kao globalne lidere u borbi protiv klimatskih promjena i aktivno se priprema za ispunjenje obveza koje proizlaze iz Pariškog sporazuma. RH svojim teritorijalnim i demografskim značajkama ne utječe presudno na klimatske promjene te je upravo zbog toga posebno zainteresirana da se na globalnoj razini poštuje dogovor kojim će se spriječiti daljnji rast globalnog zatopljenja.

5. Digitalna Europa

Estonija, kao buduće Predsjedništvo EU-a, istaknula je ovo područje kako prioritet svog predsjedništva u idućih 6 mjeseci te pozvala na nastavak rada do kraja 2018., posebno u području telekomunikacija, autorskim pravima, oporezivanju i digitalnim ugovorima.

Estonija je naglasila važnost digitalnog u svim područjima života te najavila više od 50 neformalnih događaja u Tallinnu kako bi se promoviralo aktivnosti u ovom području. Tome će biti posvećen i Digitalni summit, u Tallinnu, 29. rujna 2017.

6. Vanjski odnosi

U kontekstu produljenja sankcija Ruskoj Federaciji za 6 mjeseci, njemačka kancelarka Merkel i francuski predsjednik Macron predstavili su stanje provedbe Sporazuma iz Minska. Zaključeno je kako nema potrebe za promjenom situacije jer nema stvarnih rezultata te su vidljivi i neki elementi pogoršanja. Države članice su izrazile podršku Normandijskom formatu i procesu iz Minska. Naglašeno je jedinstvo EU-a i pored razlika koje su od prije poznate. Ponašanje Rusije u odnosu na Ukrajinu je jasno, nema pomaka u odnosima s nijedne strane te postoji rizik od stvaranja zamrznutog konflikta.

Predsjednik EV Tusk i predsjednik EK Juncker izvijestili su o sastanku održanom s turskim predsjednikom Recepom Tayyipom Erdoganom 25. svibnja 2017. u Bruxellesu. Tusk je potvrdio da je ostvaren cilj sastanka – obnavljanje dijaloga na najvišoj razini.

Također su informirali o svojim sastancima s predsjednikom SAD-a Donaldom Trumpom, gdje su istaknute samo glavne teme razgovora, kao što je sastanak G7, trgovina, klimatske promjene, odnosno teme u kojima se pronalaze razilaženja u mišljenjima između EU-a i SAD-a. Istaknuto je kako su sličniji u razmišljanju oko pitanja borbe protiv terorizma.

Glede Kine izvijestili su da sastanak na vrhu ponovno nije doveo do zajedničke izjave. Zaključeno je kako je bilo određenih pozitivnih tonova oko klimatskih promjena, što je ohrabrujuće, ali oko trgovine Kina je bila vrlo tvrda. Vidljivo je da Kina ima dugoročnu strategiju, posebno kad je riječ o trgovinskoj politici te investicijama, gdje bi EU treba biti spremna djelovati.

U skladu s najavama, pri samome završetku večere, kratko se obratila **premijerka UK Theresa May** te objasnila kako se pozicija nije promijenila nakon izbora: UK se želi povući iz EU-a, a to uključuje napuštanje carinske unije i Jedinstvenoga tržišta. Rekla je da UK želi postići brzi dogovor u pregovorima o osiguravanju prava građana. Cilj je bio primiti informaciju UK kako bi se razjasnilo njeno stajalište prema daljnjim pregovorima, pa o tome nije održana rasprava u prisutnosti UK.

▪ *Sastanak šefova država i vlada u formatu EU-27*

Nakon radne večere održan je sastanak EV-a u formatu EU-27, sukladno čl. 50. UEU.

Pregovarač EU-27 Michel Barnier izvijestio je šefove država i vlada o službenome početku pregovora s UK. Njegova je ocjena, između ostaloga, da UK implicitno prihvaća pregovore u dvije faze (*sequencing*). Tijekom rasprave istaknuto je da države članice moraju postupati vrlo oprezno te da moraju očuvati jedinstvo, a ne samostalno ulaziti u pojedinačne dogovore s UK. Barnier je najavio da će ocjenu napretka u pregovorima predstaviti u listopadu 2017.

Iako se ne mogu isključiti iznenađenja, u ovome trenutku jasno je da UK želi izići iz EU-a, ali je potrebno od UK zatražiti više jasnoće u vezi njezinih stajališta.

Na marginama sastanka EV-a u formatu EU-27, šefovi država i vlada su odobrili predloženi postupak za donošenje odluke o preseljenju dvije agencije sa sjedištem u Londonu - Europske agencije za lijekove i Europskog nadzornog tijela za bankarstvo.

Naglašeno je da se ovim postupkom ne uspostavlja nikakav presedan za budućnost. Na temelju ocjene ponuda, koju će Odboru stalnih predstavnika usmeno predstaviti EK, a politička rasprava na ministarskoj razini predviđena je za sastanak Vijeća za opće poslove (GAC, čl. 50. UEU) u listopadu. O rezultatima te rasprave šefovi država i vlada bit će obaviješteni na marginama EV-a u listopadu.

Glasovanje i donošenje konačne odluke predviđeno je na marginama Vijeća za opće poslove u studenome 2017.

▪ ***Sastanak šefova država i vlada u formatu EU-27, 29. travnja 2017.***

Cilj ovoga posebnog sastanka EV bio je usvajanje Smjernica na temelju kojih će Europska komisija izraditi svoje pregovaračke direktive za početak pregovora. Budući da su u tu svrhu prethodno održana dva sastanka savjetnika predsjednika za vanjsku politiku na kojima su razrađene pojedinosti teksta Smjernica, tekst Smjernica usvojen je bez ikakve rasprave odmah na početku sastanka EV-a. Šefovi država i vlada održali su neformalnu političku raspravu o procesu pregovora o povlačenju UK iz EU-a.

Tijekom uvodnog obraćanja, predsjednik EV Tusk objasnio je da će se šefovi država i vlada u formatu EU-27 sastajati kad god to bude potrebno, sukladno potrebama i dinamici pregovora o povlačenju UK iz EU-a, ali će se ti sastanci nastojati sazivati na marginama uobičajenih sastanaka EV u formatu EU-28.

Na marginama ovoga sastanka EV-a, **predsjednik Vlade Plenković** sastao se s predsjednikom EV Tuskom (28. travnja 2017.) te s predsjednikom Vlade Slovenije Mirom Cerarom i predsjednikom EK Jean-Claudeom Junckerom (29. travnja 2017.) radi rješavanja problema u primjeni novih pravila o sustavnim provjerama svih putnika na granicama, a koje su izazvale neprihvatljive gužve na granici između Hrvatske i Slovenije.

Cilj sastanaka je bio da se utvrdi način postupanja na granici koji bi omogućio prelazak na ciljane kontrole u trenutku kada gužve postanu neodržive. Dogovoreno je da će EK pomoći Hrvatskoj i Sloveniji u provedbi novih pravila na način da će se sa sustavnih na ciljane kontrole, temeljem vodiča koji je EK izradila, moći prelaziti kada granična policija utvrdi da su čekanja na granicama veća od 15 minuta. To znači da je u tom trenutku uspostavljen i potvrđen od strane EK pravno utemeljeni način koji dopušta graničnoj policiji da u skladu s procjenom rizika lakše prijeđe sa sustavnih na ciljane kontrole.

To će olakšati i činjenica da je Hrvatska 27. lipnja 2017. ušla u Schengenski informacijski sustav što znači da će hrvatska policija i sve nadležne službe RH imati jednak pristup bazi podataka kao i sve ostale članice koje su u Schengenu.

4. Europsko vijeće održano 19. i 20. listopada 2017.

Glavne teme rasprave sastanka EV-a bile su sljedeće: **1. Migracije; 2. Digitalna Europa; 3. Sigurnost i obrana i 4. Vanjski odnosi.**

Sastanak je započeo tradicionalnim obraćanjem predsjednika EP-a. Predsjednik EP-a Antonio Tajani je uvodno osudio ubojstvo malteške novinark Daphne Caruana Galizia te najavio parlamentarnu raspravu na tu temu. Spomenuo je prirodne katastrofe koje su proteklih tjedana pogodile Europu, prvenstveno požare u Portugalu i Španjolskoj koji su prouzročili mnogobrojne ljudske žrtve. U tom smislu naglasio je važnost uspostave Europske civilne zaštite, što će na prijedlog francuskog predsjednika Macrona razmotriti EK. Iskazao je uvjerenje da bi EP takav prijedlog podržao kako bi se osigurala međusobna potpora država članica u slučaju prirodnih nepogoda.

Vezano za unutarnje aspekte migracija istaknuo je usvojeni pregovarački mandat o ETIAS-u, a za tjedan nakon najavio da će EP glasovati o pregovaračkom mandatu o uporabi Schengenskog informacijskog sustava u području kontrola granica vezano za povratak ilegalnih migranata u zemlje njihova porijekla. Oko vanjske dimenzije migracija, istaknuo je skup koji EP organizira 22. studenog 2017. uoči Summita EU-Afrika, s ciljem pronalaska rješenja za smanjenje migracijskih tokova prema Europi.

Glede Direktive o upućenim radnicima, predsjednik EP-a Tajani informirao je kako je Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja EP-a usvojio Izvješće. U kontekstu digitalne Europe potvrdio je spremnost za što skoriji dovršetak Jedinstvenog digitalnog tržišta, kao i po pitanjima zaštite podataka, kibernetičke sigurnosti i digitalizacije javnih usluga.

Vezano uz sigurnost i obranu pozdravio je napredak u provedbi EUGS-a, ističući kako EU treba uložiti više u razvoj sposobnosti i zajedničke obrambene aranžmane. Pozdravio je spremnost država članica za provedbu PESCO-a. Osvrnuo se i na situaciju u Turskoj, pozivajući na usvajanje jasne i realne strukture za razvoj odnosa EU-a s Turskom i u Iranu te zalažući se za očuvanje dogovorenog sporazuma (eng. Joint Comprehensive Plan of Action - JCPOA) s tom zemljom.

Govoreći o Brexitu istaknuo je Rezoluciju EP-a od 3. listopada 2017. „*State of play of negotiations with the United Kingdom*” te pozdravio konstruktivni pristup premijerke May zabilježen u njezinom govoru u Firenci. Istovremeno je istaknuo suglasnost s pregovaračem EU-a Michelom Barinierom kako u ovoj fazi pregovora nije postignut dovoljan napredak, naglašavajući potrebu za jasnim odgovorom UK u sva tri ključna pitanja prve faze pregovora. Na kraju je o pitanjima budućnosti Europe istaknuo dva ključna pitanja - što želimo u budućnosti i kako isto želimo postići. Kao demokratski i otvoren forum EP želi biti u središtu svih rasprava o budućnosti Europe te je tome odlučio posvetiti plenarne sjednice i pozvati šefove država i vlada da u njima sudjeluju.

Nakon obraćanja predsjednika EP-a, predsjednik Vlade Estonije Ratas dao je pregled napretka u provedbi Plana puta iz Bratislave.

1. Migracije

Na temu migracija naglasak je stavljen na njihovu vanjsku dimenziju. Prepoznato je značajno smanjenje migracijskog pritiska na Europu, posebno na istočno sredozemnom pravcu, ali i na srednjosredozemnom, kojim se u posljednje vrijeme bilježi znatno manji broj nelegalnih ulazaka. Tome su razlog pojačane aktivnosti EU-a u Libiji, kao glavnoj zemlji priljeva migranata na toj ruti. EV je istaknulo važnost nastavka aktivnosti u Libiji i njoj susjednim zemljama, posebno u izgradnji kapaciteta za upravljanje granicama. Pozvalo je na punu privrženost suradnji s Turskom te ponovilo odlučnost da EU nastavi provoditi sveobuhvatan i pragmatičan pristup definiranja odgovora na sve izazove migracija. Istaknuta je potreba zadržavanja pažnje na svim rutama i spremnosti na reakcije u slučaju potrebe. EV je odlučno u nastavku pružanja potpore najviše pogođenim državama članicama i suradnji s međunarodnim partnerima te doprinosu odgovarajućim financijskim sredstvima, uključivo kroz Uzajamni fond za Afriku. Vlada RH je u navedeni Fond uplatiti 200.000 eura.

EV je pozvalo na osiguranje značajno većeg broja povrataka, jaču popunjenost i prilagodbu mandata misija i operacija u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike, primjenu shema dobrovoljnih povrataka te udvostručavanje napora u prevenciji ilegalnih migracija. Najbolji način za to je adresiranjem korijenskih problema migracija i osiguranjem boljih ekonomskih i socijalnih prilika u zemljama porijekla i tranzita. Suradnja s afričkim zemljama biti će tema i Summita EU-Afrika 29. i 30. studenoga 2017.

U kontekstu unutarnjih izazova istaknuta je važnost zaštite vanjskih granica EU-a te daljnjih mjera u okviru revizije schengenske pravne stečevine. Bilo je riječi o reformi sustava azila koju će na dnevnom redu i dalje držati estonsko predsjedništvo, kako bi se postigao dogovor između država članica, počevši od načela solidarnosti.

RH podržava sveobuhvatni i zajednički europski odgovor na migracijske izazove. Takav odgovor drži jednim učinkovitim ulogom u rješavanje ovog pitanja. Pozdravlja dosadašnje rezultate koji su doveli do smanjenog broja nezakonitih ulazaka u Europu te sve mjere EU-a usmjerene na rješavanje korijenskih uzroka migracija. Podupiremo provedbu svih dogovorenih obaveza o preseljenju osoba pod međunarodnom zaštitom iz Turske, kao i provedbu okvirnih sporazuma EU-a s trećim državama.

RH je iskazala stav da je potrebno osigurati provedbu učinkovite politike vraćanja i jačanja izgradnje kapaciteta trećih država da se same uspješnije nose s migratornim izazovima. U tu je svrhu RH spremna više financijski doprinijeti, u skladu sa svojim mogućnostima..

Oko unutarnje dimenzije, RH smatra važnim pojačati kontrolu i zaštitu vanjske granice EU-a, u tom kontekstu gleda i na svoje planove za ulazak u Schengen. Drži da se reforma CEAS-a

mora temeljiti na ravnoteži između odgovornosti i solidarnosti, a ovu reformu ključem jačanja otpornost EU-a na moguće buduće krize.

2. Digitalna Europa

Zaključci usvojeni u ovom području reflektiraju i razrađuju Zaključke Digitalnog sastanka na vrhu u Tallinnu, 29. rujna 2017.

EV je naglasio važnost digitalizacije za inovacije, rast i zapošljavanje te doprinos globalnoj kompetitivnosti Europe. Zaključci u smislu uspješnog postizanja Digitalne Europe naglašavaju posebno:

- Važnost da se vlade i javni sektor u potpunosti digitaliziraju
- Zakonodavni okvir okrenut budućnosti koji će osigurati jednakost svih
- Zajednički pristup kibernetičkoj sigurnosti
- Tržišta rada i obrazovanje prilagođena digitalnom dobu
- Daljnji napor u investicije te istraživanje i razvoj
- Žurno adresirati nadolazeće trendove
- Efikasan i pravedan sustav oporezivanja prilagođen digitalnom dobu

RH je svjesna iznimne važnosti razvoja digitalnog društva na cjelovit i sveobuhvatan način, zbog čega smo i osnovali Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva. Podržala je napore za dovršetak zakonodavnog okvira Jedinstvenog digitalnog tržišta. Oko kibernetičke sigurnosti RH je naglasila sveobuhvatni europski dogovor. Internet mora ostati neutralan i otvoren za sve jer samo na taj način može pružiti potporu europskim vrijednostima i slobodi poduzetništva.

RH je pozdravila sveobuhvatni razvoj digitalne javne uprave te je kao prioritet istaknula uvođenje elektroničkih usluga za građanstvo i privatni sektor. Zbog toga RH radi na širenju lepeze usluga u sustavu e-Građani čime se značajno štede vrijeme i novac.

Veći dio rasprave bio je posvećen pravednom i učinkovitom sustavu oporezivanja digitalnih usluga na europskom tržištu. RH podržava rad na izmjeni postojećih pravila uz svijest da ovo nije samo problem na razini EU-a već se mora pronaći globalno rješenje.

Vezano uz razvoj 5G mreža i osiguranje dostatnog radiofrekvencijskog spektra naglašavamo važnost uvažavanja nacionalnih specifičnosti te smatramo da načelo "*one-size-fits-all*" nije moguće primijeniti u svim područjima.

RH podržava inicijativu EK-a da se osiguraju bolje edukacije i osposobljavanja STEM stručnjaka te spriječiti njihov odljev iz Europe. Prioritet nam je ulaganje u ljudski faktor te sustavni razvoj digitalnih vještina na svim razinama. Zbog toga smo samo za aktualnu akademsku godinu osigurali 3400 stipendija za studente prirodnih, biotehničkih i tehničkih

znanosti, a do 2023. planiramo dodijeliti 17.000 STEM stipendija ukupne vrijednosti preko 180 milijuna kuna.

3. Sigurnost i obrana

S ciljem intenziviranja obrambene suradnje među državama članicama EV je pozdravio je napredak ostvaren u pripremi PESCO-a, o čemu formalnu odluku treba donijeti Vijeće do kraja ove godine. Radi se o novom obliku vojno-obrambene suradnje koja se temelji na odredbi Lisabonskog ugovora.

U tom smislu i kao ulog u daljnje razvijanje sposobnosti, EV je pozdravio prijedlog EK-a o uspostavi Europskog programa razvoja obrambene industrije (eng. European Defence Industrial Development Programme - EDIDP) s posebnim naglaskom na jačanju uloge malih i srednjih poduzeća. Ujedno je pozdravilo uspostavu probnog razdoblja djelovanja Koordiniranog godišnjeg pregleda obrane (eng. Coordinated Annual Review on Defence - CARD), kao mehanizma usklađivanja i koordinacije razvoja obrambenih sposobnosti država članica.

RH pozdravlja sve navedene aktivnosti zalažući se za načelo uključivosti, komplementarnosti i dobrovoljnog sudjelovanja država članica u skladu s njihovim mogućnostima. Sve navedene inicijative doprinose jačanju zajedničkog odgovora EU-a na nove sigurnosne izazove te jačanju učinkovitosti Zajedničke vanjske i sigurnosne politike i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike, kao i provedbi EUGS-a.

4. Vanjski odnosi

Rasprava o vanjskim odnosima bila je fokusirana na Tursku, Iran i Demokratsku Narodnu Republiku Koreju, a održana je tijekom večere.

U raspravi o Turskoj razmotreni su njezini odnosi s EU-om, događaji unutar zemlje te uloga Turske u regiji i širem međunarodnom kontekstu. U EV-u je prisutna zabrinutost zbog određenih unutarnje političkih aspekata u zemlji, posebno ograničenja slobode izražavanja i okupljanja, ali i općeg stanja vladavine prava i ljudskih prava u zemlji. Istovremeno provedba Izjave o migracijama ocijenjena je pozitivno, kao i skrb koju Turska pruža sirijskim izbjeglicama koje se nalaze u Turskoj. Liberalizacija viznog režima dio je dogovora EU-Turska o migracijama, ali njezina provedba ovisi o uvjetima koje Turska još treba ispuniti, pri čemu poseban izazov predstavljaju izmjene protuterorističkog zakonodavstva. Dio istog dogovora je i modernizacija Carinske unije, oko čega se treba postići dogovor u Vijeću. Vezano za pristupne pregovore spomenuto je kako i dalje nema pomaka u sadašnjim okolnostima. Posljedice za odnose EU-Turska u kontekstu gore navedenih parametara reflektiraju se na mogućnost smanjivanja i preusmjerenja IPA sredstava prema suradnji s nevladinim sektorom i jačanju ljudskih prava, što će analizirati EK i nalaze raspraviti s državama članicama. Potvrđena je važna uloga Turske u široj regiji Bliskog istoka i njezin utjecaj na jugoistok Europe. Zbog strateške važnosti odnosa EU-a s Turskom, EV će nastaviti pratiti situaciju u toj zemlji.

Oko Irana, potvrđeno je jedinstvo i predanost EU-a punoj provedbi JCPOA i odlučnost u njegovu očuvanju. Naglašena je važnost uloge Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) koja je u svojim izvješćima navela kako Iran poštuje svoje obaveze. Kako je riječ o sporazumu koje je potvrdilo Vijeće sigurnosti UN-a ključan je nastavak dijaloga i koordiniranih koraka EU-a s američkom stranom.

EV je pozvao Demokratsku Narodnu Republiku Koreju (DNRK) na punu provedbu svih međunarodnih obaveza i napuštanje nuklearnog programa, te neprihvatljivim ocijenilo njezino dosadašnje ponašanje. Podržalo je usvajanje dodatnih autonomnih restriktivnih mjera EU-a i iskazalo namjeru razmatranja mogućih daljnjih odgovora i aktivnosti u konzultacijama s partnerima i trećim državama.

Predsjednik Vlade Plenković potvrdio je stratešku važnost odnosa EU-a s Turskom i nastavka dijaloga. Dijelimo zabrinutost zbog unutarnje situacije u zemlji, međutim oprezni smo oko mogućih razmišljanja o slabljenju dosad postignutih okvira suradnje. Odgovor EU-a treba biti balansiran i sveobuhvatan imajući u vidu dogovor EU-Turske o izbjegličko-migracijskim pitanjima. Treba imati na umu strateški cilj odnosa EU-a s Turskom i u tom smislu odvagati reakcije EU-a, pri čemu je interes držati kanale komunikacije i suradnje otvorenima. Pregovarački okvir EU koji je specifično skrojen za Tursku treba ostati temelj daljnjim koracima u pristupnim pregovorima. Oko Irana, RH dijeli podršku daljnjim provedbi JCPOA te smatra da EU treba zadržati jedinstven pristup. RH je zabrinuta situacijom u DNRK i podržava dodatne mjere gospodarskog i diplomatskog pritiska prema toj zemlji, ovisno o daljnjem razvoju situacije.

▪ ***Radni doručak na temu Programa čelnika, 20. listopada 2017.***

Slijedom dogovora u Tallinnu na Digitalnom sastanku na vrhu, predsjednik EV Tusk izradio je Program čelnika za razdoblje do lipnja 2019.

U izradi Programa vodio se s tri načela:

- Čelnici se trebaju usredotočiti na praktična rješenja stvarnih problema građana EU-a.
- U rješavanju otvorenih pitanja potrebno je ići korak po korak.
- Ključno je zadržati jedinstvo država članica.

Vezano uz buduće metode rada predložio je jačanje političkog pristupa tijekom rasprava kako bi se ubrzao rad i konkretizirao angažman na najvišoj razini. Istaknuo je potrebu organiziranja niza rasprava pred sastanke EV-a na temelju posebno izrađenih dokumenata (*Decision Notes*) koje će sadržavati pregled mogućih razilaženja u gledištima i precizan opis razlika, a što bi trebalo pospješiti održavanje političkih rasprava te više strateško usmjeravanje rada EV-a. Program je komplementaran provedbi Plana puta iz Bratislave i predviđa bolje povezivanje odluka koje donosi EV s pojedinačnim nacionalnim političkim okvirima.

▪ *Sastanak šefova država i vlada u formatu EU-27 sukladno čl. 50. UEU, 20. listopada 2017. (BREXIT)*

Pregovarač EU-27 Michel Barnier izvijestio je šefove država i vlada o rezultatima dosadašnjih pregovora s UK. Ocijenio je da na temelju dosadašnjih rezultata ne može preporučiti EV-u prelazak u sljedeću fazu pregovora, a za što je potreban napredak u sva tri ključna područja prve faze – prava građana, financijsko uređenje te Irska i Sjeverna Irska. EV je u Zaključcima pozdravio napredak koji je postignut vezano uz prava građana i pozvalo pregovarača da nastavi na ovim temeljima s ciljem postizanja potrebne pravne sigurnosti i osiguranja jamstava svim građanima.

Glede Irske i Sjeverne Irske, EV je priznao određeni napredak u približavanju stajališta dvije strane oko načela i ciljeva vezano uz očuvanje Mirovnog sporazuma i zadržavanje Zajedničkog putničkog područja te pozvao pregovarača da dodatno razradi načela, uzimajući u obzir velike izazove koji nosi izlazak UK iz EU-a, uključivo za izbjegavanje čvrste granice. U tom smislu pozvalo je UK da predstavi fleksibilno i domišljato rješenje za ovu specifičnu situaciju.

Vezano uz financijske obveze, EV bilježi da je UK iskazala da će poštovati financijske obveze proizišle iz razdoblja članstva, međutim ova namjera još uvijek nije pretočena u čvrstu i konkretnu obvezu. Na temelju ovog napretka EV poziva na nastavak rada s ciljem konsolidiranja postignutog napretka i nastavak pregovora koji bi omogućili da se u drugu fazu pregovora pređe čim je prije moguće.

EV će se ovom pitanju vratiti na sastanku u prosincu 2017. kako bi ponovno razmotrilo da li je postignut dovoljni napredak u navedena tri područja. Ukoliko postignuti napredak bude dovoljan usvojiti će dodatne smjernice oko okvira budućih odnosa i o mogućim prijelaznim razdobljima. U tom smislu EV je pozvalo Vijeće i pregovarača da otpočne s internim raspravama.

Predsjednik Vlade Plenković ponovno je istaknuo potrebu osiguranja jednakosti hrvatskih građana u ostvarenju prava građana, a s obzirom na važeće ograničenje pristupa tržištu rada za državljane RH u UK.

▪ *Digitalni sastanak na vrhu, 29. rujna 2017.*

Estonsko predsjedništvo organiziralo je **sastanak na vrhu o digitalnoj budućnosti** u Tallinnu u suradnji s predsjednikom EV-a i EK-a. Sastanak je bio prilika za promišljanja o europskom odgovoru na digitalnu revoluciju i davanje političke podrške dovršetku jedinstvenog digitalnog tržišta. Rasprava je bila usmjerena na četiri pitanja:

1. Kako uvesti vlade i javni sektor u digitalno doba?

Daljnja integracija Jedinstvenog digitalnog tržišta nije moguća bez digitalne transformacije javnog sektora. Digitalna transformacija alat je modernizacije javne uprave kojom se

omogućava aktivno korištenje digitalnih javnih usluga namijenjen gospodarstvu i građanima. Na europskoj se razini kontinuiranom provedbom ciljeva iz dokumenta „Aksijski plan za e-upravu 2016-2020“ stvaraju preduvjet za ukidanje postojećih digitalnih prepreka i sprječavanje daljnje fragmentacije nacionalnih javnih uprava.

RH je još 2015. stavila u funkciju portal otvorenih podataka *data.gov.hr*, koji je povezan na europski portal otvorenih podataka, gdje je moguć pristup mnogim uslugama. U pripremi je i projekt e-Poslovanje, koji će pružati usluge za poslovne subjekte na isti način kao i sustav e-Građani. Potpuna digitalizacija preduvjet je za stvaranje radnih mjesta 21. stoljeća i daljnje smanjene administrativnih opterećenja u cjelini.

2. Kako kibernetička sigurnost može poslužiti za jačanje povjerenja u slobodnom i otvorenom internetu i društvu?

Kibernetički kriminal nastavlja rasti i evoluirati, kao što je bilo vidljivo u nekim od kibernetičkih napada svjetskih razmjera u 2016. i 2017. Povećana internetska povezanost širom svijeta stvorila je šire mogućnosti napada, čineći građane, tvrtke i javne subjekte sve više podložne takvim napadima i uzrokujući znatnu ekonomsku štetu.

U Hrvatskoj je u razdoblju od 2012. do 2015. uočen trend porasta kaznenih djela računalnih prijevара. Najveće povećanje bilježe napadi na računala korisnika internetskog bankarstva i neovlašteni prijenos novca na račune drugih osoba u inozemstvu.

Predsjednik Vlade Plenković je naglasio da su svi svjesni da su kibernetički napadi ne samo jedna od potencijalnih prijetnji terorizma, nego je to i područje kroz koje se vodi hibridno ratovanje, čiji smo svjedoci, a ponekad i žrtve. RH je za slobodu Interneta. Velika odgovornost je na internetskim operaterima. Moramo raditi na informiranju građana koji moraju biti obazrivi i oprezni kada koriste digitalne usluge i tako sprječavati digitalne prijevare.

3. Koji koraci su potrebni kako bi EU postala najbolja platforma za digitalnu ekonomiju?

Digitalna ekonomija predstavlja oblik ekonomije koji se temelji na digitalnim tehnologijama i za većinu zemalja danas predstavlja jednu od najatraktivnijih mogućnosti rasta. Prisutnost digitalnih tehnologija iz temelja mijenja način funkcioniranja klasičnih gospodarskih grana te utječe na cjelokupni gospodarski razvoj.

RH podržava razvoj javnih politika na europskoj razini koje stimuliraju inovativnost ključnih tehnologija i međusektorske digitalne inovacije u području Interneta stvari, podatkovne tehnologije, računalne sigurnosti, inicijative Europskog oblaka, 3D printinga, digitalnih platformi kao i daljnjeg razvoja „industrije 4.0“.

4. Kako možemo negovati visoko obrazovanu radnu snagu i digitalno pismene građane?

Sve veća zavisnost niza društvenih i industrijskih sektora o tehnologiji i digitalizaciji zahtjeva žurne promjene u državama članicama vezano za formalne obrazovne kurikule i pristup koji je značajno usmjereniji STEM području. Ovo se prvenstveno odnosi na generacije koje jesu i bit će još godinama ili desetljećima prisutne na tržištu rada u ovim okolnostima brze digitalizacije društva koje ubrzano mijenjaju tražena znanja i vještine potrebne tržištu.

Četvrta industrijska revolucija i digitalna transformacija od društva zahtijevaju nove vještine za nove poslove koje se baziraju na kombinaciji naprednih IT vještina i socijalnih kompetencija. Da bi se osigurao razvoj visoko kvalificirane radne snage i digitalno pismenih građana, identificirano je nekoliko ključnih tema na čijem razvoju RH radi kroz različite projekte, aktivnosti, strategije i inicijative. RH provodi niz projekata s ciljem informatizacije i podizanja digitalnih kompetencija sudionika obrazovnog sustava, razvoja multidisciplinarnosti i kompetencija 21. stoljeća. Jedan od projekata koji se tim područjem bavi na nacionalnoj razini je projekt e-Škole.

Na marginama sastanka u Tallinnu, predsjednik Vlade Plenković sastao se s predsjednikom EV-a Donaldom Tuskom, njemačkom kancelarkom Angelom Merkel, predsjednikom talijanske Vlade Paolom Gentilonijem i predsjednikom Francuske Emmanuelom Macronom.

Dan uoči sastanka na vrhu održana je radna večera na kojoj se razgovaralo o budućnosti EU-a, a imajući u vidu govor predsjednika EK Junckera o stanju EU kao i govor koji je francuski predsjednik Macron održao par dana uoči sastanka u Tallinnu. Na večeri je dogovoreno će se izraditi Program čelnika za sljedeće dvije godine.

Predsjednik Vlade Plenković naglasio je kako je za RH bitno da bilo kakva rasprava o budućnosti Europe bude u formatu svih članica. Ako bi se izmjestila u neki suženi format, gdje ne bi svi sudjelovali onda bi riskirali operacionalizaciju Europe više brzina. Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je da RH u ovoj fazi ima sav interes da bude čvrsto ukorijenjena u institucionalni okvir EU-a.

5. Europsko vijeće održano 14. prosinca 2017.

Glavne teme rasprave sastanka Europskog vijeća (EV) 14. prosinca 2017. u Bruxellesu bile su sljedeće: **1. Sigurnost i obrana i 2. Socijalna dimenzija, obrazovanje i kultura.**

Sastanak je započeo tradicionalnim obraćanjem predsjednika EP-a EV-u. Predsjednik EP-a Antonio Tajani ukazao je na značaj pokretanja PESCO-a, što je ujedno odraz želje građana EU-a za učinkovitijim djelovanjem EU-a u području sigurnosti te dio provedbe Deklaracije iz Rima.

Vezano za migracije, također je pošao od građana, ističući očekivanja da se više nikada ne dogodi nekontrolirani ulazak migranata i izbjeglica u Europu. Rekao je da bi EU trebala ojačati kontrole na vanjskim granicama EU-a te učinkovitost mehanizma povrata svih onih koji nemaju pravo ulaska u EU, pokazujući istovremeno solidarnost prema onima koji bježe od ratova ili progona. Smatra kako trenutni sustav azila, koji najveći teret stavlja na zemlje prve linije ulaska, ne djeluje učinkovito. Stav je EP-a da treba uvesti novi sustav koji jača element solidarnosti i koji je učinkovitiji i ravnomjerniji. Drži da se više novaca treba usmjeriti prema zemljama iz kojih dolaze migranti i izbjeglice te problem migracija rješavati na samom izvoru.

Nakon obraćanja predsjednika EP-a, **predsjednik Vlade Estonije Jüri Ratas** dao je **pregled napretka u provedbi zaključaka listopadskog sastanka EV-a**. Zaključio je kako je napravljen značajan napredak, posebno u područjima sigurnosti i obrane, provedbi digitalne agende i migracija. Uz pokretanje PESCO-a i daljnje poboljšanje suradnje EU-NATO, naveo je i napredak prema uspostavi Jedinstvenog digitalnog tržišta te postizanje sporazuma oko nekoliko važnih zakonodavnih inicijativa na tom području. U pogledu migracija, kao jedno od postignuća estonskog predsjedanja naveo je ispunjavanje obveza prema Uzajamnom fondu za Afriku te smanjenje priljeva migranata i izbjeglica srednjosredozemnom rutom, što je rezultiralo i znatnim smanjenjem broja ljudskih žrtava. Istaknuo je važnost provedbe svih zajedničkih ciljeva i obveza, a što treba biti politički prioritet i na nacionalnoj i EU razini.

1. Sigurnost i obrana

EV razmotrio je napredak u provedbi zaključaka EV-a iz lipnja i listopada 2017. u području sigurnosti i obrane. Pozdravilo je uspostavu PESCO-a (Odluka Vijeća od 11. prosinca) i ukazalo na važnost što skorije provedbe prvih projekata. Sve države sudionice dostavile su svoje nacionalne provedbene planove i u njima naznačile način provedbe preuzetih obaveza. EV je pozvao države sudionice na djelovanje slijedom tih planova. Države sudionice radit će godišnja izvješća, a po potrebi nadograđivati provedbene planove. Visoka predstavnica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku će jednom godišnje podnositi izvješće Vijeću o provedbi PESCO-a.

EV pozvalo je na daljnji rad oko Europskog fonda za obranu te slijedom općeg pristupa o uspostavi Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane (eng. European Defence Industrial Development Programme – EDIDP) dana 12. prosinca, pozvalo na brzo usvajanje programa. Nakon općeg pristupa o Uredbi o EDIDP-u, predstoje pregovori s EP-om, dok je usvajanje predviđeno tijekom bugarskog predsjedanja Vijećem EU-a. Financiranje prvih projekata uslijedilo bi u drugoj polovici 2018. EV je pozvano da izvrši sveobuhvatnu reviziju Athena mehanizma za financiranje zajedničkih troškova EU vojnih misija i operacija. Zatražilo je da se do proljeća 2018. usvoje preporuke o novom instrumentu/proračunskoj liniji koja bi pokrivala sve zahtjeve za izgradnju kapaciteta u podršci sigurnosti i razvoju nakon 2020. Oko civilnog dijela ZSOP-a, visoka predstavnica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku je pozvana na predstavljanje izvješća o mjerama jačanja ove dimenzije do lipnja 2018. te izradu kompakta za civilni ZSOP u 2018.

Raspravi o suradnji EU-a i NATO-a pridružio se **glavni tajnik NATO-a Stoltenberg**. On je iskazao zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom te podržao sve aktivnosti jačanja europske obrane. Posebno je podcrtao važnost komplementarnosti i suradnje između EU-a i NATO-a, a ne međusobne konkurencije. Govorio je i u prilog koherentnosti u jačanju vojnih sposobnosti, temeljem otvorenosti i transparentnosti, a u raspravi je istaknuta važnost nastavka provedbe mjera suradnje slijedom Zajedničke deklaracije.

Vlada RH je odluku o pristupanju PESCO-u donijela 9. studenoga 2017., a svoje sudjelovanje notificirala 13. studenog 2017., vodeći se pritom načelom da suradnja treba biti utemeljena na uključivosti, solidarnosti, komplementarnosti s NATO-om te poštivanju vlasništva i središnje uloge država članica EU-a i njihove autonomije u donošenju odluka. RH je izradila Nacionalni provedbeni plan i razmatra sudjelovanje u pet projekata: (i) mreža logističkih središta u Europi i potpora operacijama; (ii) razmjestive vojne snage za djelovanje u prirodnim katastrofama; (iii) vojna mobilnost; (iv) unapređenje sposobnosti pomorskog nadzora; (v) timovi za brzi odgovor na kibernetičke prijetnje i međusobna potpora u području kibernetičke sigurnosti.

RH pozdravlja jačanje industrijske dimenzije PESCO-a, posebno zbog mogućnosti koje ona nudi obrambenoj industriji i istraživačkim institucijama, te za osnaživanje srednjeg i malog poduzetništva. U kontekstu u kojem će se za jačanje konkurentnosti obrambene industrije EU-a koristiti proračunska sredstva EU-a, sve države članice trebaju sudjelovati u raspodjeli ulaganja i imati mogućnost jačanja vlastitih obrambeno-industrijskih sposobnosti. Pozdravlja i napredak u suradnji između EU-a i NATO-a, te posebno aktivnosti potpore državama jugoistočne Europe, gdje je snažnija EU-NATO suradnja jedan od ključnih faktora stabilnosti.

2. Socijalna dimenzija, obrazovanje i kultura

Ovo politike su prema Ugovorima u primarnoj nadležnosti država članica, međutim zajednički rad na njihovoj promociji i unapređenju, uz poštovanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, doprinosi međusobnom približavanju europskih građana i izgradnji

zajedničke budućnosti. Zbog toga su one važan dio promišljanja o budućnosti Europe i rasprave u okviru Programa čelnika.

Socijalna dimenzija

Nastavno na Socijalni summit održan u Göteborgu 17. studenog 2017., EV je donijelo Zaključke u kojima ističe potrebu daljnjeg razvoja socijalne dimenzije EU-a, temeljem zajednički dogovorenih obaveza i podjele ovlasti na razini EU-a i država članica, a u svrhu promocije konvergencije na svim razinama. EV je potvrdio privrženost provedbi **Europskog stupa socijalnih prava**, pozivajući EK na dostavu prijedloga za nadgledanje istog te naglasio važnost socijalnog dijaloga. Istaknuta je spremnost za rad na nizu aktivnosti u ovom području, uključivo onima najavljenima u Programu rada Europske komisije za 2018. Posebno su izdvojeni Akcijski plan za borbu protiv razlike u plaćama među spolovima i novi Program vještina za Europu. EV će se vratiti ovim pitanjima u ožujku 2018.

RH je pozdravila ideju daljnjeg produbljivanja socijalne dimenzije EU-a, uvažavajući načela supsidijarnosti i proporcionalnosti te podržala načela Europskog stupa socijalnih prava. Aktivno ćemo sudjelovati u zajedničkim akcijama usmjerenim na poboljšanje standarda rada i života građana, pri čemu je važan dijalog i suradnja sa socijalnim partnerima. Držimo da se svi naponi trebaju temeljiti na osiguranju pravednih poslova, uključivom rastu i jednakim mogućnostima, a s ciljem jačanja konkurentnosti i boljeg uživanja prednosti zajedničkog tržišta.

Ravnopravnost spolova temeljno je ustavno načelo u RH te zakonodavstvo propisuje jednaku plaću za jednak rad i rad jednake vrijednosti za žene i muškarce, što je i u skladu s Akcijskim planom EU. Za poticanje zapošljavanja mladih RH provodi niz uspješnih nacionalnih i europskih programa te se zalaže za nastavak provedbe Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih kao glavnog financijskog instrumenta Garancije. Garancija za mlade u RH se provodi od 2014. gdje je ukupno osigurano 1,61 milijardi kuna s ciljem omogućavanja razvoja sustava podrške mladima prilikom prijelaza iz obrazovanja na tržište rada. U RH Garancija za mlade se većinom provodi kroz mjere aktivne politike zapošljavanja što je uvelike pomoglo RH u smanjenju nezaposlenosti mladih sa gotovo 50% u 2013. na 26,1% u 2017. godini. U kontekstu lakšeg pristupa tržištu rada i smanjenja nezaposlenosti, RH je podržala inicijativu Novi program vještina za Europu te radi na povećanju digitalnih vještina, kao i na povećanju konkurentnosti radnog stanovništva.

Obrazovanje i kultura

Ovo je prva tema adresirana u sklopu Programa čelnika, a neformalna rasprava održana je na marginama Socijalnog summita u Göteborgu. EK je 17. studenog 2017. objavila Komunikaciju „**Jačanje europskog identiteta putem obrazovanja i kulture**“, kao doprinos raspravi u Göteborgu. Obje su rasprave pokazale da postoji interes država članica za korištenjem potencijala obrazovanja i kulture svrhu u izgradnje uključivih društava, jačanju

konkurentnosti i promociji europskog identiteta koji je temeljen na svojoj različitosti, ali i stvaranju poslova, intenziviranju gospodarskog rasta, te jačanju zajedništva i jedinstva EU-a. U tom procesu EU može imati nadopunjujuću i ulogu pružanja podrške mjerama koje države članice poduzimaju na nacionalnoj razini.

Dogovoren je nastavak rada na jačanju mobilnosti i razmjena, uključivo kroz ojačan i uključiv **Erasmus+ program**, jačanje strateških partnerstva između visokoobrazovnih institucija uz poticanje uspostave mreže „Europskih sveučilišta“ do 2024. diljem EU-a, pojačano učenje stranih jezika kako bi mladi govorili dva strana jezika, promocija studentske mobilnosti uključivo kroz „Europsku studentsku iskaznicu“, kao i promocija suradnje oko uzajamnog priznanja visokoškolskih i srednjoškolskih diploma. 2018. je Europska godina kulturne baštine te će se ona iskoristi za jačanje svijesti o socijalnoj i gospodarskoj važnosti kulture i kulturne baštine.

RH podržava daljnje jačanje programa Erasmus+, kao i uspostavu mreže europskih sveučilišta. Pritom držimo da treba poći od ravnomjerne zemljopisne rasprostranjenosti takve mreže radi osiguravanja kohezije i ujednačenog regionalnog razvoja EU-a. Vezano za promociju uzajamnog priznavanja diploma, navedeni prijedlog smatramo vrijednim razmatranja, ali uz poštovanje nacionalnih nadležnosti. Pozdravljamo prijedlog o poboljšanju učenja stranih jezika i držimo kako to zahtijeva osiguravanje dodatnih financijskih sredstava i na razini EU-a. Načelno podržavamo uvođenje Europske studentske iskaznice, kao vrijednog doprinosa sudjelovanju studenata u kulturnim i drugim programima na razini EU-a, ali držimo kako je potrebno dodatno ispitati mogućnosti i ograničenja u smislu osobnih podataka studenata. RH podržava inicijativu „**2018. - Europska godina kulturne baštine**“. U RH će ona biti obilježena dvjema međunarodnim konferencijama „Podvodna kulturna baština u Europi danas – Zadar“ i „The Best in Heritage – Dubrovnik“.

3. Vanjski odnosi

Na ovom dijelu sastanka bilo je riječi o nekoliko tema. Prvo su razmotrene sankcije (gospodarske) prema **Ruskoj Federaciji**, s obzirom na njihov istek krajem siječnja 2018. Njemačka i Francuska dale su pregled provedbe Sporazuma iz Minska, a rasprava je pokazala da postoji jedinstvo EU-a oko njihova nastavka. U raspravi je dotaknuta i situacija u **Ukrajini**, pri čemu je naglašena potreba razumijevanja teške situacije u toj zemlji. Visoka predstavnica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku izvijestila je o posljednjem razvoju situacije i raspravi na Vijeću za vanjske poslove na temu **Jeruzalema**. Zaključak je bio da pozicija EU-a ostaje nepromijenjena, što je preneseno i u tekst Zaključaka.

Najviše je bilo riječi o **migracijama**, koje su također bile raspravljane u kontekstu Programa čelnika. Govorilo se o vanjskoj dimenziji, gdje je postignut napredak te o unutarnjoj dimenziji, gdje još postoji niz izazova koje je potrebno prevladati. Oko vanjske dimenzije istaknuto je da je potrebno više raditi na rješavanju problema na njegovu izvoru, a posebno je izdvojena važnost Uzajamnog fonda za Afriku. Ukupan broj ulazaka migranata i izbjeglica u EU u 2017. je smanjen u odnosu na 2016. Istočnosredozemna ruta je pod kontrolom, u prvom redu zbog

provedbe Izjave EU-Turska, dok srednjosredozemna ruta također bilježi smanjenje pritiska (ulazak u Italiju), prvenstveno zbog pojačanog djelovanja u Libiji. Izdvojeno je pitanje financiranja, a u raspravi su mnogi rekli da je potrebno osigurati više novca za sigurnost i migracije u sljedećem Višegodišnjem financijskom okviru. Zaključeno je da je ovo pitanje potrebno razmotriti u kontekstu ukupnih prioriteta sljedećeg VFO-a.

Na unutarnjem planu, istaknut je napredak u nekoliko inicijativa koje imaju za cilj jačanje sigurnosti EU-a te zaštitu i bolje upravljanje granicama, ali i naglašeno pitanje solidarnosti, gdje još uvijek postoje različiti stavovi država članica, zbog čega nije moguće okončati reviziju Zajedničkog europskog sustava azila.

RH podržava djelotvornu europsku migracijsku politiku, pri čemu je potrebno osigurati sveobuhvatan pristup, odnosno uključivanje EU institucija i država članica, te rad s trećim državama iz kojih migranti dolaze. Jednako tako svaki europski odgovor mora obuhvatiti i unutarnju i vanjsku dimenziju djelovanja jer samo objedinjeni pristup može polučiti rezultate. Oko revizije Zajedničkog europskog sustava azila držimo da je potrebno uspostaviti pravičan i proporcionalan sustav koji je otporan na krize i utemeljen na solidarnosti. Zalažemo se za očuvanje i daljnju provedbu Izjave EU-Turska, te prepoznavamo važnost Uzajamnog fonda za Afriku. Svjesni smo potrebe da se sigurnosno - migracijska pitanja na odgovarajući način oslove u budućem VFO-u, ali držimo kako je potrebno pronaći ravnotežu u odnosu na odgovarajuće zadržavanje sredstava financiranja tradicionalnih politika.

▪ ***EURO SUMMIT – sastanak šefova država i vlada euro područja u proširenom sastavu***

Dana 15. prosinca 2017. održan je **Euro Summit**, u „uključivom sastavu“ od 27 država članica, a slijedom odredbi čl. 12. Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji (eng. Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union – TSCG). Članak 12. TSCG-a određuje da države koje nisu članice europodručja, a koje su ratificirale TSCG, sudjeluju u raspravama vezanim uz konkurentnost, globalnu arhitekturu euro područja i temeljna pravila djelovanja europodručja.

RH je po prvi put sudjelovala u njegovom radu, u statusu promatrača. Vlada RH je na svojoj sjednici 21. prosinca 2017. usvojila nacrt prijedloga zakona o potvrđivanju TSCG-a, uz korištenje prava danog državama koje nisu članice europodručja o izuzeću od ratificiranja određenih odredbi, konkretno Glave III i IV (fiskalne obveze vezane uz strukturni deficit te suradnja, koordinacija i upravljanje ekonomskim politikama), i uputila ga na potvrđivanje u Hrvatski sabor.

Cilj sastanka bio je politička rasprava o produbljivanju Ekonomske i monetarne unije (EMU) i to kroz: završetak izgradnje bankovne unije, fiskalna pravila za EMU područje i jačanje uloge Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM) u EMU arhitekturi. Rasprava se odvijala u kontekstu vizije o produbljivanju i dovršetku EMU, a slijedom Izvješća petorice predsjednika, Dokumentu za promišljanje o produbljivanju EMU-a i Dokumentu za promišljanje o budućnosti

financija EU, te Komunikaciji EK o produbljenju EMU-a. Na sastanku su sudjelovali predsjednik ECB Mario Draghi i predsjednik euro skupine Jeroen Dijsselbloem.

Sa strane EK-a predstavljene su **četiri glavne inicijative za produbljivanje EMU-a**:

- integracija postojećih međuvladinih ugovora u pravni okvir EU-a (ESM i TSCG-a u EMU)
- postupno preuzimanje uloge Europskog monetarnog fonda od strane ESM-a, te korištenje ESM-a kao zajedničke zaštitne mjere za Jedinstveni sanacijski fond
- uspostava posebne proračunske linije za europodručje, koja bi omogućila potporu provođenju strukturnih reformi, te uspostava novog financijskog instrumenta za države članice u procesu ulaska u euro
- moguće uvođenje dužnosti europskog ministra-gospodarstva i financija.

RH je pozdravila priliku za sudjelovanjem na Euro Summitu, te iskazala spremnost konstruktivno pridonositi idejama produbljivanja suradnje na ovom području. Ulazak RH u europodručje je naš strateški cilj. U javnosti je prezentirana Strategija o uvođenju eura u Hrvatsku, čime su službeno otpočele javne konzultacije. Trenutak ulaska u europodručje ovisit će o dinamici ispunjenja konvergencijskih kriterija. RH bilježi kvalitetne makroekonomske pokazatelje te ubrzano smanjivanje javnoga duga i deficita, kao i porast izvoza, zaposlenosti i produktivnosti. Planirane strukturne reforme se ostvaruju kroz Europski semestar, te ujedno pomažu da se RH brže i bolje kvalificira i za ulazak u tečajni mehanizam ERM II, a naša je ambicija da to bude za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem EU-a odnosno u I. kvartalu 2020.

Imajući u vidu instrumente pomoći za produbljivanju EMU-a, RH pozdravlja prijedlog o uvođenju novog financijskog instrumenta za konvergenciju država članica koje ulaze u europodručje. Prilikom budućih prijedloga proračunskih instrumenata za stabilnost europodručja podržavamo njihovu otvorenost za sve države članice i korištenje na dobrovoljnoj osnovi.

▪ ***Europsko vijeće u formatu „Članak 50.“***

Sastanak je održan nakon postignutog dogovora dva pregovarača (Barnier – Davis) o tri elementa prve faze pregovora (prava građana, financijsko poravnanje i Irska/Sjeverna Irska), a koji je sadržan u **Zajedničkom izvješću** te objavljene Komunikacije EK o stanju napretka u pregovorima o povlačenju UK iz EU-a, koja sadrži pozitivnu preporuku EV-u za prelazak u drugu fazu pregovora.

Slijedom navedenog EV je ocijenio da postoji dovoljan napredak u pregovorima i usvojilo Smjernice za prelazak u drugu fazu pregovora. U drugoj fazi pregovora odvijat će se više paralelnih procesa: nastavak uređenja elemenata prve faze i ostala pitanja razdvajanja

(konsolidacija rezultata pregovora i dogovor o onim područjima koja nisu bila obuhvaćena prvom fazom), izrada Sporazuma o povlačenju, dogovor o prijelaznom razdoblju, te preliminarni/ pripremni razgovori o budućim odnosima. Prvo će se dogovoriti nacrt pregovaračkih smjernica Vijeća za pregovore o prijelaznom razdoblju, a nakon toga i smjernice o budućim odnosima EU-a s UK. Oko budućih odnosa čeka se više informacija od strane UK.

Šefovi država i vlada su izrazili zadovoljstvo radom pregovarača EU-a Michela Barniera i njegova tima i iskazali mu daljnje povjerenje. Mnogi su zaključili da će druga faza pregovora biti zahtjevnija od prve, zbog čega je važno dalje zadržati jedinstvo na EU strani, i nastaviti poštovati jednu liniju pregovaranja s UK, odnosno ulogu glavnog pregovarača EU-a.

RH pozitivno ocjenjuje dogovor o financijskom uređenju i obećanje UK da će podmiriti financijske obaveze koje proizlaze iz razdoblja vremena članstva u EU-u. Isto se odnosi na dogovor oko Irske/Sjeverne Irske gdje najvažnijim držimo očuvanje postignuća i učinaka mirovnog sporazuma, a što je i želja obje strane u pregovorima. Za RH je važno da u kontekstu prava građana dogovor osigurava široki spektar stečenih prava građanima jedne i druge strane, pojednostavljene procedure, te pravnu sigurnost. Važno je da će svi građani RH koji zakonito borave u UK biti korisnici Sporazuma o povlačenju. Istovremeno, RH kontinuirano podsjeća na status hrvatskih građana u UK s obzirom na privremene mjere ograničavanja pristupa tržištu rada, te ističe očekivanja da će EK i dalje pažljivo raditi u nastojanju da se osigura ravnopravni tretman i zaštita statusa i prava hrvatskih građana u UK, kao i da će UK ukinuti ograničenje pristupa svom tržištu rada za građane RH.

Posebno cijenimo da je EU uspjela ostati jedinstvena u prvoj fazi, te držimo da je to jedinstvo potrebno zadržati i u drugoj fazi. Smatramo da je dogovor o prvoj fazi vrlo važan korak prema uređenom i sporazumnom povlačenju UK-a iz EU-a a što je jedini način da se građanima i poslovnoj zajednici u EU i u UK omogući sigurnost i predvidljivost.

▪ ***Socijalni summit u Göteborgu, 17. studenog 2017.***

Šefovi država i vlada sastali su se 17. studenog 2017. u Göteborgu s predstavnicima europskih institucija, civilnog društva i socijalnih partnera na **Socijalnom summitu za pravedno zapošljavanje i rast**, u organizaciji švedske vlade i EK-a.

U kontekstu širih rasprava o socijalnoj budućnosti Europe započetih u proljeće ove godine objavom papira za promišljanje o socijalnoj dimenziji EU, rasprave su bile posvećene pitanjima uključivog rasta, stvaranja radnih mjesta i poticanja jednakih mogućnosti za muškarce i žene. Summit je bio prigoda za ponovno potvrđivanje zajedničke odgovornosti za rješavanje izazova s kojima se suočavaju europska tržišta rada na svim razinama, u novim društvenim i ekonomskim okolnostima. Prepoznata je raznolikost nacionalnih sustava u pogledu socijalnih politika i politika zapošljavanja, ali i potreba konvergencije kako bi se odgovorilo na zajedničke izazove, poboljšao pristup tržištu rada, osigurali pravedni uvjeti rada te olakšala tranzicija između poslova.

Odražavajući zajedničku posvećenost očuvanju i unaprjeđenju socijalne dimenzije Europe, uvažavajući pritom nacionalne nadležnosti i specifičnosti, potpisan je međuinstitucionalni Europski stup socijalnih prava, u kojem se u formi političke deklaracije, navode načela i prava nužna za uspostavljanje pravednog tržišta rada i sustava socijalne sigurnosti. Provedba načela i prava odgovornost je država članica, kako na europskom, tako na nacionalnom i regionalnom nivou.

Na tri usporedna javna panela sudionici su raspravljali o pristupu tržištu rada, pravednom zapošljavanju i uvjetima rada, te o potporama u prijelaznom razdoblju kod mijenjanja posla.

Na prvom panelu na kojem je sudjelovao predsjednik Vlade Plenković, nastojalo se odgovoriti na demografske, tehnološke i obrazovne izazove u kontekstu poboljšanja pristupa tržištu rada, te su predstavljene uspješne nacionalne i europske inicijative usmjerene ka stvaranju novih radnih mjesta i integracije na tržište rada, s posebnim naglaskom na ranjive skupine (mladi, žene, migranti itd)..

Predsjednik Vlade Plenković u svom obraćanju istaknuo je potporu Europskom stupu socijalnih prava koji bi trebao poslužiti kao okvir za nacionalne politike. U kontekstu promjena na tržištu rada, izazovima prilagodbe digitalnoj ekonomiji, kao i starenju društva istaknuo je pozitivan trend gospodarskog rasta RH u visini od 3,2%, koji je rezultat uspješne politike fiskalne konsolidacije. RH je uspjela ostvariti stopu nezaposlenosti od 10,6%, što je velik uspjeh u usporedbi s prethodnim godinama, a naročito u području nezaposlenosti mladih gdje je stopa smanjena s 49% u 2013. na 26% u 2017. Naveo je kako je cilj Vlade povećanje stope zaposlenosti na 68%, istaknuo tekuće mjere aktivne politike zapošljavanja, koje su usmjerene prema onima koji su najugroženiji – a to su mladi, žene, osobe s poteškoćama i stariji. RH tako nastoji kombinirati aktivnu politiku zapošljavanja i veća ulaganja u obrazovanje i strukovno obrazovanje u kontekstu razvoja demografske politike. U završnom obraćanju naglasio je kako je suradnja sa socijalnim partnerima ključ uspostave primjerenih mjera aktivne politike. Sudionici panela zaključno su se usuglasili oko nastavka provedbe uspješnih europskih inicijativa kao što je Garancija za mlade kao i nastavak financiranja Inicijative za zapošljavanje mladih.

Drugi panel bavio se pitanjem pravednog zapošljavanja i uvjetima rada. Sudionici su pokušali dati odgovore na pitanja kako radnicima omogućiti pristojne i pravedne uvjete rada te koje nacionalne ili EU inicijative treba dalje razraditi kako bi se osigurali pristojni radni uvjeti i naknada, te pristup sustavima socijalne zaštite. U sklopu ovog panela zaključeno je da poboljšanje pristupa europskim tržištima rada zahtijeva rješavanje ključnih izazova, kao što je bolje usklađivanje rada i privatnog života, podržavanje skupina u nepovoljnom položaju i smanjenje prepreka stvaranju novih radnih mjesta. U **trećem panelu** sudionici su nastojali dati odgovore na pitanja kako podržati građane u usavršavanju stečenih i stjecanju novih vještina i koje nacionalne ili EU inicijative treba dalje razraditi kako bi se napravila prilagodba za nove poslove budućnosti. Povećanje napora u osposobljavanja mladih ljudi s odgovarajućim vještinama važno je u kontekstu promicanja inkluzivnog rasta i jednaki mogućnosti za sve. Zaključeno je da EU mora biti konkurentna, ali pritom mora sačuvati svoj socijalni model, te kako je potreban dijalog sa socijalnim partnerima oko pitanja poput

digitalne agende, jer takve promjene koje mijenjaju svijet rada zahtijevaju postavljanje adekvatnog okvira.

Zaključci summit-a u Göteborgu sadržani u zaključcima EV-a, a rad na operacionalizaciji dogovora će se nastaviti tijekom 2018. Jednako tako, zaključci s rasprave o obrazovanju i kulturi (radni ručak) su pretočeni u zaključke sastanka ovog EV-a.

Zaključci predsjednika Europskog vijeća

Europsko vijeće razmatralo je priloženi dokument. Podržalo ga je 27 članica Europskog vijeća, ali konsenzus nije postignut zbog razloga koji nisu povezani s njegovim sadržajem.

Upućivanja na Europsko vijeće u priloženom dokumentu ne bi se trebala smatrati formalnom potporom Europskog vijeća u svojstvu institucije.

I. RADNA MJESTA, RAST I KONKURENTNOST

1. Vidljivi su rezultati plana reformi koji su EU i njegove države članice uspostavili nakon krize 2008. Gospodarski rast ponovno je zabilježen u svih 28 država članica te su prognoze ohrabrujuće i za europodručje i za cijeli EU. Iako i dalje previsoka, stopa nezaposlenosti na najnižoj je razini od 2009., stanje javnih financija poboljšava se, a ulaganja, iako još nedovoljna, rastu.
2. Nesigurnosti su, međutim, i dalje prisutne pa je bitno osigurati održivost oporavka. Kako bi se to postiglo, nužno je nastaviti sa strukturnim reformama usmjerenima na modernizaciju naših gospodarstava, ojačati javne financije i promicati ulaganja, među ostalim brzim produljenjem i proširenjem Europskog fonda za strateška ulaganja, također s ciljem ulaganja posebnih napora u borbu protiv nezaposlenosti u državama članicama u kojima je ona na osobito visokoj razini.
3. Podsjećajući na prethodne zaključke, Europsko vijeće ponovno ističe važnost koju dobro funkcionirajuće jedinstveno tržište sa svojim četirima slobodama ima u odnosu na radna mjesta, rast i konkurentnost. Odlučnim djelovanjem u pogledu digitalne agende omogućit će se iskorištavanje prednosti digitalnog doba i pogodovat će se inovacijama. Već donesene odluke moraju se učinkovito provesti, a postojeće praznine popuniti postizanjem brzog napretka u radu na zakonodavnim prijedlozima, u skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz lipnja 2016. i Zajedničkom izjavom od 13. prosinca 2016. o zakonodavnim prioritetima EU-a za 2017. Europsko vijeće pozdravlja odluku Komisije da riješi pitanje dvojne kvalitete prehrambenih proizvoda na unutarnjem tržištu u okviru Foruma na visokoj razini za poboljšano funkcioniranje lanca opskrbe hranom. EU-u je potrebno konkretno djelovanje kako bi se osigurali snažni i konkurentni industrijski temelji, kako je navedeno u zaključcima iz prosinca 2016., posve funkcionalno i međusobno povezano energetska tržište te uspješan uslužni sektor. Svi će imati koristi od jačeg jedinstvenog tržišta. Dovršetak i provedba različitih strategija jedinstvenog tržišta do 2018. stoga su i dalje naš zajednički cilj. Europsko vijeće preispitat će napredak u lipnju.

4. Trgovina je i dalje jedan od najmoćnijih pokretača rasta kojim se podupiru milijuni radnih mjesta i doprinosi blagostanju. Europsko vijeće pozdravlja pozitivan ishod glasovanja u Europskom parlamentu o Sveobuhvatnom gospodarskom i trgovinskom sporazumu EU-a i Kanade (CETA) i sa zadovoljstvom očekuje njegovu skoriju privremenu primjenu. To je jasan znak u trenutku kad se ponovno javljaju protekcionističke tendencije. EU je i dalje čvrsto predan snažnoj trgovinskoj politici i otvorenom multilateralnom trgovinskom sustavu temeljenom na pravilima, sa središnjom ulogom za WTO. Istodobno se EU mora opremiti moderniziranim alatima, koji su u skladu s WTO-om, u cilju borbe protiv nepoštenih trgovačkih praksi i narušavanja tržišta. Europsko vijeće s tim u vezi poziva na brzo donošenje relevantnih prijedloga. EU će i dalje aktivno surađivati s međunarodnim trgovinskim partnerima. To uključuje odlučno postizanje napretka u svim aktualnim pregovorima u svrhu sklapanja ambicioznih i uravnoteženih sporazuma o slobodnoj trgovini, među ostalim s Mercosurom i Meksikom, s tim da su pregovori s Japanom najbliži brzom završetku. Trgovinske odnose s Kinom trebalo bi ojačati na temelju zajedničkog razumijevanja recipročnih i uzajamnih koristi. EU će biti posebno pažljiv u pogledu poštovanja i promicanja ključnih standarda, kao i načela nediskriminacije.
5. Europsko vijeće ponovno ističe potrebu za dovršetkom bankovne unije u smislu smanjenja i podjele rizika u financijskom sektoru, odgovarajućim redoslijedom, kako je navedeno u zaključcima Vijeća od 17. lipnja 2016. Podsjeća na važnost međunarodne suradnje u izradi zajedničkih bonitetnih i nadzornih standarda za financijske usluge.
6. Iznimno je važno da koristi od gospodarskog rasta dopiju do svih građana. Europsko vijeće sa zadovoljstvom očekuje održavanje Socijalnog samita za pravedna radna mjesta i rast u Göteborgu 17. studenoga 2017.
7. Europsko vijeće podržava prioritetna područja politika iz Godišnjeg pregleda rasta te poziva države članice da ih prikažu u svojim budućim nacionalnim programima reformi te programima stabilnosti ili konvergencije. Europsko vijeće ujedno podržava Nacrt preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.

II. SIGURNOST I OBRANA

8. Europsko vijeće želi da se dinamika pokrenuta na temelju zaključaka iz prosinca 2016. o vanjskoj sigurnosti i obrani zadrži i ojača u skladu s ondje navedenim parametrima. U trenutačnom međunarodnom ozračju Europa mora učiniti više kako bi zaštitila svoje građane i doprinijela miru i stabilnosti u susjedstvu i izvan njega, među ostalim stavljanjem na raspolaganje dostatnih dodatnih sredstava, istovremeno uzimajući u obzir nacionalne okolnosti i pravne obveze. Europsko vijeće s tim u vezi pozdravlja rad Vijeća od 6. ožujka, kojim se daje opsežan pregled trenutačnog stanja u pogledu svih pitanja (strukturâ ZSOP-a za upravljanje kriznim situacijama, stalne strukturirane suradnje, koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane, razvoja vojnih sposobnosti) te prikazuje stvaran napredak u nekim ključnim područjima. Također podsjeća na potrebu za provedbom „Zajedničkih prijedloga” za pojačanu suradnju s NATO-om. Daljnje djelovanje, nastavljajući se na taj zamah, mora biti još odlučnije i brže. Europsko vijeće pozdravlja održavanje konferencije na visokoj razini o sigurnosti i obrani u Pragu 9. lipnja 2017. Europsko vijeće to će pitanje ponovno razmotriti u lipnju 2017. te pružiti daljnje strateške smjernice.
9. EU je i dalje potpuno angažiran u potpori državama članicama u osiguravanju unutarnje sigurnosti i borbi protiv terorizma. Proteklih smo godina postigli znatan napredak s tim u vezi, ali neprestano se suočavamo s dosad neviđenim izazovima. Europsko vijeće poziva suzakonodavce da postignu dogovor o prijedlogu za sustav ulaska i izlaska do lipnja 2017. i ubrzaju rad na prijedlogu o europskom sustavu za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju. Stoga je nastavak provedbe obnovljene strategije unutarnje sigurnosti Europske unije za razdoblje 2015. – 2020. ključan; Europsko vijeće nastavit će s preispitivanjem tog pitanja. Europski dan sjećanja na žrtve terorizma koji se obilježava 11. ožujka bitan je podsjetnik na razloge zbog kojih je to tako važno.

III. MIGRACIJE

10. Kao što je prikazano u izvješću malteškog premijera, brojne operativne mjere o kojima je 3. veljače 2017. postignut dogovor na neformalnom sastanku u Malti u postupku su provedbe. Europsko vijeće ponovno ističe svoju odlučnost da provede sve elemente Izjave iz Malte i u potpunosti podupire rad predsjedništva Vijeća, u bliskoj suradnji s Komisijom i visokom predstavnicom. Također stoji iza mjera koje su pojedinačne države članice poduzele kako bi pružile potporu libijskim vlastima te njihovim sjevernoafričkim i južnim susjedima u nastojanjima da se uhvate ukoštac s izazovima nezakonitih migracija. UNHCR i Međunarodna organizacija za migracije (IOM) važni su partneri u tom pogledu. EU će i dalje pažljivo pratiti sve glavne migracijske rute kako bi mogao brzo reagirati na razvoj događaja. Europsko vijeće pozdravlja komunikaciju Komisije o revidiranom akcijskom planu o vraćanju, na koji se poziva u Izjavi iz Malte, kao i popratnu Preporuku državama članicama i poziva Vijeće da ih brzo preispita. Podsjeća na potrebu za nastavkom rada na nizu dobro funkcionirajućih dogovora o ponovnom prihvatu između EU-a i trećih zemalja.
11. U pogledu unutarnje dimenzije učinkovita primjena načela odgovornosti i solidarnosti i dalje je zajednički cilj. Europsko vijeće poziva na daljnje napore kako bi se brzo postigli rezultati u svim aspektima sveobuhvatne migracijske politike otporne na buduće krize, među ostalim s ciljem postizanja konsenzusa o politici azila EU-a tijekom predsjedanja aktualnog predsjedništva.
12. Europsko vijeće ta će pitanja ponovno razmotriti u lipnju 2017.

IV. ZAPADNI BALKAN

13. S obzirom na unutarnje i vanjske izazove s kojima se suočava ta regija, Europsko vijeće raspravljalo je o krhkom stanju na zapadnom Balkanu, koje će nastaviti preispitivati. Ističe važnost nastavka rada na reformama, dobrosusjedskim odnosima i inicijativama za uključivu regionalnu suradnju. Ponovno je potvrdilo svoju neupitnu potporu europskoj perspektivi zapadnog Balkana. Pozdravljajući napredak koji su postigle zemlje u regiji, Europsko vijeće ističe da je EU i dalje predan i angažiran na svim razinama kako bi im pružilo potporu u provođenju reformi i projekata usmjerenih na EU.

V. OSTALE TOČKE

Ured europskog javnog tužitelja

14. Nakon što mu je 17 država članica u skladu s člankom 86. stavkom 1. drugim podstavkom UFEU-a uputilo Nacrt uredbe o osnivanju Ureda europskog javnog tužitelja, Europsko vijeće raspravljalo je o Nacrtu i utvrdilo da je uvjet naveden na početku članka 86. stavka 1. trećeg podstavka ispunjen, čime se otvara mogućnost za eventualnu uspostavu pojačane suradnje u skladu s odredbama Ugovorâ.

Zaključci predsjednika Europskog vijeća

15. Europsko vijeće ponovno je izabralo g. Donalda TUSKA na mjesto predsjednika Europskog vijeća za razdoblje od 1. lipnja 2017. do 30. studenoga 2019.
16. Europsko vijeće primilo je na znanje odluku šefova država ili vlada ugovornih stranaka Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji čija je valuta euro o ponovnom imenovanju g. Donalda TUSKA na mjesto predsjednika sastanka na vrhu država europodručja za razdoblje od 1. lipnja 2017. do 30. studenoga 2019.
17. Europsko vijeće odlučilo se kasnije ove godine vratiti procesu, kriterijima i ravnotežama potrebnima u pogledu imenovanja na visoke dužnosti u sljedećem institucijskom ciklusu.

Europsko vijeće

Bruxelles, 23. lipnja 2017.
(OR. en)

EUCO 8/17

CO EUR 8
CONCL 3

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Sastanak Europskog vijeća (22. i 23. lipnja 2017.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće donijelo na gore navedenom sastanku.

Europsko vijeće danas se usredotočilo na jačanje Europe i zaštitu njezinih građana s pomoću učinkovitih mjera za borbu protiv terorizma i razvoj zajedničke sigurnosti i obrane, kako bi se osigurao njezin gospodarski razvoj u globaliziranom svijetu, riješilo pitanje migracija te zaštitile njezine vanjske granice. Snažna i odlučna Unija najbolji je temelj za promicanje naših vrijednosti i interesa, podupiranje multilateralnog sustava koji se temelji na pravilima i mobilizaciju partnerâ za pozitivnu klimatsku politiku. Time će se usto doprinijeti oblikovanju globalizacije kako bi se iskorištavale prednosti otvorenih tržišta, uz istodobnu zaštitu od nepoštenih praksi i promicanje socijalnih, okolišnih, zdravstvenih i potrošačkih standarda koji zauzimaju središnje mjesto u europskom načinu života. Europsko vijeće odalo je počast Helmutu Kohlu, počasnom građaninu Europe, koji je preminuo 16. lipnja 2017.

I. SIGURNOST I OBRANA

Unutarnja sigurnost i borba protiv terorizma

1. Europsko vijeće snažno osuđuje nedavne terorističke napade i ujedinjeno je i nepokolebljivo u borbi protiv terorizma, mržnje i nasilnog ekstremizma. Ta su djela učvrstila našu odlučnost za suradnju na razini EU-a kako bismo poboljšali našu unutarnju sigurnost: borit ćemo se protiv širenja radikalizacije na internetu, usklađivati naš rad na sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma te hvatanju ukoštac s ideologijom, suzbijati financiranje terorizma, omogućavati brze i ciljane razmjene informacija između tijela kaznenog progona, među ostalim s pouzdanim partnerima, te poboljšati interoperabilnost među bazama podataka.

2. Vlastita je odgovornost industrije pomoći u borbi protiv terorizma i kriminala na internetu. Na temelju rada Internetskog foruma EU-a Europsko vijeće očekuje od industrije da uspostavi industrijski forum te da razvije nove tehnologije i alate za poboljšanje automatskog otkrivanja sadržaja kojima se potiče na teroristička djela te njihova uklanjanja. To bi, prema potrebi, trebalo dopuniti relevantnim zakonodavnim mjerama na razini EU-a. Poziva na suočavanje s izazovima koje predstavljaju sustavi s pomoću kojih teroristi mogu komunicirati na načine nedostupne nadležnim tijelima, uključujući prolazno šifriranje, uz istodobno očuvanje koristi koje ti sustavi imaju za zaštitu privatnosti, podataka i komunikacije. Europsko vijeće smatra da je učinkovit pristup elektroničkim dokazima ključan za suzbijanje teških kaznenih djela i terorizma te da bi dostupnost podataka trebalo zaštititi, uz poštovanje odgovarajućih zaštitnih mjera.
3. Dogovorom o sustavu ulaska/izlaska, koji se uskoro očekuje, te dovršenjem Europskog sustava za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju (ETIAS) prije kraja godine otvorit će se put za njihovu brzu provedbu, čime će se poboljšati nadzor vanjskih granica i unutarnja sigurnost, uzimajući pritom u obzir specifičnu situaciju u državama članicama koje još u potpunosti ne primjenjuju schengensku stečevinu. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva Komisiju da što prije izradi nacrt zakonodavnog akta kojim se donose prijedlozi stručne skupine na visokoj razini o interoperabilnosti.
4. Moramo ubrzati zajedničke napore u cilju razmjene informacija o stranim terorističkim borcima te domaćim radikaliziranim pojedincima i unaprijediti mjere politike i pravne mjere radi rješavanja prijetnje.
5. Europsko vijeće naglašava važnost pružanja potpore žrtvama terorističkih napada.

Vanjska sigurnost i obrana

6. Europsko vijeće ponovno naglašava svoju predanost jačanju suradnje EU-a u području vanjske sigurnosti i obrane kako bi zaštitilo Uniju i njezine građane i doprinijelo miru i stabilnosti u susjedstvu i izvan njega. Sa svim svojim diplomatskim i civilnim sposobnostima EU tom pothvatu pruža jedinstvenu kombinaciju mogućnosti. Kako je navedeno u zaključcima Vijeća od 18. svibnja i 19. lipnja 2017., postignut je znatan napredak u provedbi globalne strategije EU-a u području sigurnosti i obrane te Zajedničke izjave koju su u Varšavi potpisali čelnici EU-a i NATO-a. Transatlantski odnos i suradnja između EU-a i NATO-a i dalje su od ključne važnosti za našu opću sigurnost te nam omogućavaju da odgovorimo na nove sigurnosne prijetnje, među ostalim kibernetičke i hibridne prijetnje te terorizam. Europsko vijeće pozdravlja uspostavu europskog centra izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji u Helsinkiju. Na konferenciji na visokoj razini o sigurnosti i obrani održanoj u Pragu 9. lipnja 2017. istaknute su komplementarnost između EU-a i NATO-a te potreba za povećanjem europskih napora na jačanju naših istraživanja, sposobnosti i operacija u području obrane.

7. Zajednički razvoj projekata koji se tiču sposobnosti, koje su zajednički dogovorile države članice kako bi se popunili veliki postojeći nedostaci i razvile tehnologije budućnosti, ključan je za doseganje razine ambicije EU-a koju je Europsko vijeće odobrilo u prosincu 2016. Europsko vijeće pozdravlja komunikaciju Komisije o Europskom fondu za obranu koji se sastoji od okvira istraživanja i okvira sposobnosti te sa zadovoljstvom očekuje njegovu brzu operacionalizaciju. Poziva na brzo postizanje dogovora u vezi s prijedlogom o Europskom programu industrijskog razvoja u području obrane s ciljem njegove brze provedbe, prije nego što se srednjoročno budu mogli predvidjeti opsežniji sveobuhvatni programi. Europsko vijeće poziva države članice da utvrde odgovarajuće projekte koji se tiču sposobnosti za Europski obrambeni fond i za Europski program industrijskog razvoja u području obrane. Europsko vijeće poziva države članice na daljnji rad na mogućnostima zajedničke nabave sposobnosti unutar Europskog obrambenog fonda na temelju pouzdanih mehanizama financiranja. Cilj je omogućiti sposobnosti, osigurati konkurentan, inovativan i uravnotežen temelj za obrambenu industriju Europe diljem EU-a, među ostalim prekograničnom suradnjom i sudjelovanjem malih i srednjih poduzeća, te doprinijeti većoj europskoj suradnji u području obrane, iskorištavanjem sinergija i mobilizacijom potpore EU-a uz financiranje država članica. Potpora EU-a bit će potrebna i ulaganjima malih i srednjih poduzeća te posrednim ulaganjima (poduzeća srednje tržišne kapitalizacije) u području sigurnosti i obrane u okviru europskog industrijskog razvoja u području obrane. U tom pogledu Europsko vijeće podsjeća na svoj poziv Europskoj investicijskoj banci da ispita korake s ciljem podupiranja ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja obrane.

8. Europsko vijeće slaže se da je radi jačanja sigurnosti i obrane Europe u današnjem zahtjevnom geopolitičkom okružju te radi pomoći u dosezanju razine ambicije EU-a, kako je navedeno u globalnoj strategiji EU-a, potrebno pokrenuti uključivu i ambicioznu stalnu strukturiranu suradnju (PESCO). Države članice u roku od tri mjeseca sastavit će zajednički popis kriterija i nužnih obveza, u potpunosti u skladu s člankom 42. stavkom 6. i člankom 46. UEU-a te Protokolom br. 10 priloženim Ugovoru, među ostalim u svrhu najzahtjevnijih misija, s preciznim rasporedom i posebnim mehanizmima procjene kako bi se državama članicama koje su u mogućnosti to učiniti omogućilo da bez odgode obavijeste o namjeri sudjelovanja. Taj rad mora biti usklađen s nacionalnim planiranjem država članica u području obrane i obvezama koje su dotične države članice dogovorile u okviru NATO-a i UN-a. Za potporu zajedničkim ciljevima, obvezama i kriterijima PESCO-a trebalo bi utvrditi konkretne zajedničke projekte i inicijative.
9. Radi jačanja instrumenata EU-a za brzi odgovor Europsko vijeće slaže se da bi razmještanje borbenih skupina na trajnoj osnovi trebalo pokrivati iz mehanizma Athena, kojim upravlja EU, kao zajednički trošak. Ujedno poziva Vijeće da ubrza svoj rad na boljoj učinkovitosti upravljanja civilnim kriznim situacijama.
10. Europsko vijeće ta će pitanja ponovno razmotriti na jednome od sljedećih sastanaka.

II. PARIŠKI SPORAZUM O KLIMATSKIM PROMJENAMA

11. Europsko vijeće odlučno ponovno potvrđuje predanost EU-a i njegovih država članica da brzo i u potpunosti provedu Pariški sporazum, doprinose ostvarivanju ciljeva u vezi s financiranjem djelovanja u području klimatskih promjena te da i dalje predvode borbu protiv klimatskih promjena. Sporazum je i dalje temelj globalnih napora u cilju učinkovitog rješavanja pitanja klimatskih promjena i o njemu se ne može ponovno pregovarati. Sporazum je ključan element za modernizaciju europske industrije i gospodarstva. Ključan je i za provedbu Programa održivog razvoja do 2030., a nedavnim donošenjem novog Europskog konsenzusa o razvoju, uz promicanje obuhvatnijeg programa, dodatno će se doprinijeti postizanju tog cilja. EU i njegove države članice unaprijedit će suradnju s međunarodnim partnerima na temelju Pariškog sporazuma, posebice sa zemljama koje su u najnepovoljnijem položaju, čime će pokazati solidarnost s budućim naraštajima i odgovornost za cijeli planet. Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da ispituju sve načine postizanja tih ciljeva. EU će i dalje blisko surađivati sa svim nedržavnim akterima, na temelju uspješnog primjera u okviru Plana globalnog djelovanja u području klime.

III. RADNA MJESTA, RAST I KONKURENTNOST

12. Europi su potrebna radna mjesta, rast i konkurentnost. Ponovno ostvarivanje gospodarskog rasta u svih 28 država članica pozitivna je promjena koju je potrebno konsolidirati. Europsko vijeće raspravljalo je o tome kako u tom smislu na najbolji način iskoristiti potencijal jedinstvenog tržišta te trgovine i industrije, istodobno osiguravajući da takva kretanja koriste svim dijelovima društva.

Jedinstveno tržište

13. Europsko vijeće ponovno ističe koliko je dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta s njegovim četirima slobodama važno za poticanje rasta, otvaranje novih radnih mjesta i promicanje ulaganja i inovacija. Suzakonodavci su omogućili postizanje znatna napretka u ostvarivanju zajedničkog cilja u vezi s dovršetkom i provedbom različitih strategija do 2018. Međutim, i dalje postoje nedostaci kojima treba posvetiti dodatnu pozornost. Europsko vijeće stoga naglašava da su potrebni daljnji naponi EU-a i njegovih država članica kako bi se dosegla razina ambicije koja proizlazi iz zaključaka iz lipnja 2016. za jedinstveno tržište, među ostalim u pogledu usluga, jedinstveno digitalno tržište, uniju tržišta kapitala i energetske uniju, uključujući međupovezanosti. U tom kontekstu pozdravlja Komisijino preispitivanje jedinstvenog digitalnog tržišta i Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala u sredini programskog razdoblja. Pravodobna primjena i bolja provedba postojećeg zakonodavstva također su ključne kako bi se iskorištavale prednosti europskog jedinstvenog tržišta. Vijeće će do lipnja 2018. izvijestiti Europsko vijeće o napretku ostvarenom u produbljivanju, primjeni i provedbi jedinstvenog tržišta u svim njegovim aspektima. Kako se ne bi ograničili samo na dovršavanje različitih strategija jedinstvenog tržišta i s ciljem razvoja pravednog jedinstvenog tržišta koje je otporno na izazove budućnosti, Europsko vijeće poziva Komisiju da nastavi razmatrati inovativne načine rada na novim mogućnostima, izazovima i preostalom preprekama.
14. Europsko vijeće prima na znanje napredak ostvaren u pogledu Europskog fonda za strateška ulaganja i poziva zakonodavce da hitno postignu dogovor o proširenju i jačanju Fonda.

15. Nadovezujući se na zaključke Vijeća iz svibnja 2017. u kojima poziva na buduću strategiju industrijske politike Europsko vijeće naglašava ključnu ulogu industrije kao glavnog pokretača rasta, zapošljavanja i inovacija u Europi. U skladu sa svojim prethodnim zaključcima poziva na konkretne mjere kako bi se osigurala snažna i konkurentna industrijska baza jedinstvenog tržišta.

Trgovina

16. EU će težiti snažnoj trgovinskoj politici kojom se podupire otvoren multilateralni trgovinski sustav temeljen na pravilima, u kojem središnju ulogu ima WTO. Čvrsto uvjeren da se trgovinom doprinosi stvaranju bogatstva i radnih mjesta, održavat će otvorenost tržišta i boriti se protiv protekcionizma. Aktivno će promicati ambiciozan program u pogledu slobodne trgovine na globalnoj razini. U tu će svrhu nastojati poticati istinske jednake uvjete za sve, pazeći pritom na poštovanje i promicanje ključnih standarda, uključujući socijalne, okolišne, zdravstvene i potrošačke standarde koji su od ključne važnosti za europski način života.
17. Europsko vijeće uvjereno je da trgovina i ulaganja mogu biti slobodni jedino ako su poštteni i uzajamno korisni. Europsko vijeće stoga poziva zakonodavce na postizanje brzog dogovora o modernim instrumentima trgovinske zaštite koji su u skladu s WTO-om, čime će se ojačati sposobnost EU-a za učinkovitu borbu protiv nepoštenih i diskriminirajućih trgovinskih praksi i narušavanja tržišta. Poziva Komisiju da osigura njihovu brzu i učinkovitu primjenu s pomoću nezakonodavnih provedbenih mjera kako bi EU-ove trgovinske prakse i instrumenti zaštite bili reaktivniji i učinkovitiji te da, ako to bude potrebno, predloži dodatne mjere. Također poziva Komisiju i Vijeće da prodube i unaprijede raspravu o tome kako povećati reciprocitet u području javne nabave i ulaganja. U tom kontekstu pozdravlja inicijativu Komisije da kanalizira globalizaciju i, među ostalim, analizira ulaganja iz trećih zemalja u strateškim sektorima, pritom u potpunosti poštujući nadležnosti država članica. Europsko vijeće to će pitanje ponovno razmotriti na jednome od budućih sastanaka.

18. Europsko vijeće potiče napredak u svim pregovorima koji su u tijeku, među ostalim s Meksikom, Mercosurom i azijsko-pacifičkim područjem, radi postizanja ambicioznih i uravnoteženih sporazuma o slobodnoj trgovini, čija su vodeća načela reciprocitet i uzajamna korist. Europsko vijeće pozdravlja nedavno ostvaren napredak u pregovorima s Japanom kojim bi se mogao utrti put za postizanje političkog dogovora.

Europski semestar

19. Europsko vijeće u načelu odobrava integrirane preporuke za pojedine zemlje kako ih je dogovorilo Vijeće, čime se omogućuje zaključenje europskog semestra 2017.

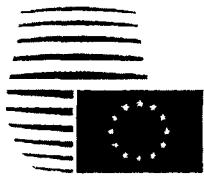
IV. MIGRACIJE

20. Europsko vijeće i dalje je predano sveobuhvatnom pristupu Unije migracijama, učinkovitom nadzoru vanjskih granica kako bi se zaustavili i spriječili nezakoniti tokovi i reformi zajedničkog europskog sustava azila te punoj i nediskriminirajućoj provedbi Izjave EU-a i Turske u svim njezinim aspektima i prema svim državama članicama. I dalje će se pozorno pratiti sve migracijske rute, uključujući zapadnobalkansku rutu. Nastavit ćemo jačati operativne kapacitete Europske granične i obalne straže i drugih agencija te ih u potpunosti iskorištavati. Učinkovitim nadzorom vanjskih granica trebalo bi se omogućiti ukidanje privremenog graničnog nadzora unutarnjih granica.
21. Gubitak života i stalni migracijski tokovi u prvom redu ekonomskih migranata na srednjosredozemnoj migracijskoj ruti strukturni su izazov te i dalje izazivaju neposrednu i ozbiljnu zabrinutost. EU i njegove države članice morat će ponovno uspostaviti kontrolu kako bi se izbjeglo pogoršanje humanitarne krize. U tu svrhu sada moraju odlučno djelovati jačanjem koordinacije u vezi sa svim elementima Izjave iz Malte, Okvira za partnerstvo i Zajedničkog akcijskog plana iz Vallette te njihove provedbe, što će se poduprijeti odgovarajućim financijskim sredstvima. To ujedno podrazumijeva trajnu i pojačanu suradnju sa zemljama podrijetla i tranzita, što uključuje jačanje regionalne suradnje u aktivnostima traganja i spašavanja, a to je i dalje važan prioritet. Osposobljavanje i opremanje libijske obalne straže ključna je sastavnica pristupa EU-a te ju je potrebno ubrzati. IOM i UNHCR i dalje će biti važni partneri, među ostalim pri omogućavanju dobrovoljnog povratka i poboljšanju uvjeta prihvata. Suradnja sa zemljama podrijetla i tranzita ojačat će se kako bi se zaustavio migracijski pritisak na kopnenu granicu Libije i ostalih susjednih zemalja. Europsko vijeće u tom kontekstu ističe važnost pružanja potpore zajedničkim snagama skupine G5 Sahel. Ondje, kao i drugdje, prekid poslovnog modela krijumčara ljudi i trgovaca ljudima i dalje je ključan cilj, među ostalim boljom kontrolom trgovine opremom kojom se koriste.

22. Daljnji naponi uložiti će se i u postizanje stvarnog napretka u pogledu politike vraćanja i ponovnog prihvata. Na temelju revidiranog akcijskog plana o vraćanju s trećim će se zemljama uspostaviti funkcionalni sporazumi o ponovnom prihvatu i pragmatični dogovori na razini EU-a bez daljnje odgode i uporabom svih mogućih sredstava, među ostalim, ako to bude potrebno, ponovnom procjenom vizne politike za treće zemlje. Tom cilju doprinose i bilateralni dogovori država članica s trećim zemljama.
23. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoje prethodne zaključke o reformi zajedničkog europskog sustava azila (CEAS). Zahvaljujući napretku postignutom tijekom malteškog predsjedanja postoji opća suglasnost da se revidiranim CEAS-om treba postići prava ravnoteža između odgovornosti i solidarnosti te da se njime treba osigurati otpornost na buduće krize. Sustav mora biti učinkovit, sposoban podnijeti migracijski pritisak, njime se moraju ukloniti faktori privlačenja te sekundarna kretanja, u skladu s međunarodnim pravom, suzbijati zloupotreba te pružati odgovarajuća potpora najteže pogođenim državama članicama. Komisiju se poziva da istraži moguća rješenja kako bi se olakšao teret državama članicama koje su pod najvećim pritiskom. Kako bi se pojačala suradnja s trećim zemljama i spriječila nove krize, koncept „sigurne treće zemlje” trebao bi biti usklađen sa stvarnim zahtjevima koji proizlaze iz Ženevske konvencije i primarnog zakonodavstva EU-a, uz poštovanje nadležnosti EU-a i država članica u skladu s Ugovorima. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva na postizanje napretka u radu na EU-ovom popisu sigurnih trećih zemalja. To će biti dio novog sveobuhvatnog sporazuma o CEAS-u. Europsko vijeće poziva Vijeće da nastavi pregovore na toj osnovi i prema potrebi izmijeni zakonodavne prijedloge, uz aktivnu pomoć Komisije. Europsko vijeće o tim će pitanjima ponovno raspravljati.

V. DIGITALNA EUROPA

24. Imajući u vidu program rada u drugoj polovici godine, a posebice digitalni sastanak na vrhu u Tallinnu 29. rujna 2017., Europsko vijeće naglašava iznimnu važnost koju ambiciozna digitalna vizija ima za Europu, njezino društvo i gospodarstvo. Potreban je holistički pristup digitalnom aspektu radi suočavanja s izazovima i iskorištavanja mogućnosti koji proizlaze iz Četvrte industrijske revolucije. Za to je potrebna provedba svih elemenata Strategije jedinstvenoga digitalnog tržišta. Istodobno je potrebno sagledati širu sliku tržišta, infrastrukture, povezivosti, društvenih i kulturnih aspekata, uključujući digitalni jaz, norme i standarde, sadržaj i podatke, ulaganja, kibersigurnost, e-upravu te istraživanja i razvoj. Kako bi se odgovorilo na postojeće i buduće izazove u području kibersigurnosti, Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da u rujnu preispita strategiju za kibersigurnost i predloži daljnje ciljane mjere prije kraja godine.
-

Europsko vijeće

Bruxelles, 19. listopada 2017.
(OR. en)

EUCO 14/17

CO EUR 17
CONCL 5

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Sastanak Europskog vijeća (19. listopada 2017.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće donijelo na gore navedenom sastanku.

Na početku sastanka član Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja obnaša šestomjesečnu dužnost predsjedanja Vijećem izložio je pregled napretka u provedbi prethodnih zaključaka Europskog vijeća.

I. MIGRACIJE

1. Pristup koji države članice i institucije EU-a slijede s ciljem osiguravanja potpune kontrole vanjskih granica daje rezultate i mora ga se učvrstiti. Sveukupno gledano, migracijski tokovi znatno se smanjuju, a broj smrtnih slučajeva na moru opao je.
2. Europsko vijeće odlučno je i dalje slijediti svoj sveobuhvatan, pragmatičan i odlučan pristup te ga primjenjivati gdje god je to potrebno. To obuhvaća:
 - pozorno praćenje svih migracijskih ruta i spremnost za reakciju na sve nove trendove,
 - pragmatičnu, fleksibilnu i koordiniranu uporabu svih raspoloživih instrumenata EU-a i država članica,
 - potporu izravno pogođenim ili uključenim državama članicama, među ostalim uz trajnu potporu agencija EU-a,
 - snažnu suradnju s međunarodnim partnerima, kao i sa zemljama podrijetla, tranzita i odlaska,
 - smanjenje poticaja za nezakonite migracije putem učinkovitih vraćanja,
 - odgovarajuća financijska i druga sredstva.

3. Kako bi se taj pristup učvrstio i produbio u pogledu svih migracijskih ruta, Europsko vijeće nadalje poziva na sljedeće:

- pokazivanje potpune predanosti našoj suradnji s Turskom u pogledu migracija te potpori zapadnom Balkanu,
- punu i nediskriminirajuću provedbu sporazuma EU-a i Turske o ponovnom prihvatu, i to u odnosu na sve države članice,
- osiguravanje znatno intenzivnijih vraćanja putem mjera i na razini EU-a i na razini država članica, kao što su učinkoviti sporazumi i aranžmani za ponovni prihvati; Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu trebalo bi dodatno ojačati te bi ona trebala imati veću ulogu u organizaciji vraćanja,
- osiguravanje toga da misije i operacije ZSOP-a raspolažu potrebnim osobljem te da njihovi mandati budu prilagođeni u skladu s potrebama radi pomaganja u borbi protiv mreža krijumčara ljudi i trgovaca ljudima te radi doprinosa u prekidanju njihova poslovnog modela; podupiranje djelovanja naših partnera iz skupine G5 Sahel,
- primjenu programa dobrovoljnog preseljenja i njihov razvoj u suradnji s međunarodnim partnerima, posebno UNHCR-om,
- jačanje razmjene informacija i podataka unutar EU-a, među državama članicama, agencijama PUP-a te misijama i operacijama ZSOP-a, kao i s međunarodnim partnerima; u tom kontekstu Europsko vijeće poziva na proširenje djelovanja operativnih zajedničkih istražnih timova na odgovarajuće zemlje,
- stvaranje i primjenu nužnih sredstava utjecaja, uporabom svih relevantnih politika, instrumenata i alata EU-a, što uključuje one u području razvoja, trgovine i viza, kako bi se postigli mjerljivi rezultati u pogledu sprječavanja nezakonitih migracija i vraćanja nezakonitih migranata.

4. Što se tiče srednjosredozemne rute, Europsko vijeće:

- prepoznaje znatan doprinos koji je Italija dala na srednjosredozemnoj ruti,
- poziva na ulaganje dodatnih napora EU-a i podupiranje država članica u suzbijanju priljeva i povećanju učestalosti vraćanja te stvaranju snažne suradnje sa zemljama podrijetla, tranzita i odlaska,
- ponovno ističe važnost suradnje s libijskim vlastima i svim susjedima Libije kako bi se pojačao kapacitet za upravljanje granicama te naglašava da je nužno hitno pružiti potporu razvoju lokalnih zajednica u Libiji duž migracijskih ruta,
- potiče i poziva na potporu, također i financijsku, naporima koje UNHCR i Međunarodna organizacija za migracije ulažu u Libiji, Sahelu i regiji, među ostalim s ciljem dodatnog olakšavanja dobrovoljnih povrataka i preseljenja te poboljšanja uvjeta prihvata u suradnji s libijskim vlastima kako bi se osiguralo humano postupanje prema migrantima,
- obvezuje se na osiguravanje dostatnog i ciljanog financiranja, među ostalim putem programskog dijela za sjevernu Afriku u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku, kako bi se poduprle potrebne mjere u vezi s migracijama u sjevernoj Africi i financirali svi relevantni projekti u 2017. i nakon toga, i to uz pravodobne isplate. Vijeću daje zadatak da uz pomoć Komisije poduzme neposredne operativne daljnje korake kako bi se osiguralo ispunjenje te obveze do sastanka Europskog vijeća u prosincu,
- poziva na povećanje napora na brzoj uspostavi stalne prisutnosti EU-a u Libiji, uzimajući u obzir uvjete na terenu.

5. Europsko vijeće poziva na pomno praćenje stanja duž istočnosredozemne i zapadnosredozemne rute s obzirom na nedavna povećanja migracijskih tokova.
6. Europsko vijeće podsjeća na to da su uklanjanje temeljnih uzroka migracija i pružanje gospodarskih i socijalnih prilika u zemljama tranzita i podrijetla dio njegova dugoročnog pristupa migracijama. U tom kontekstu Europsko vijeće pozdravlja nedavno pokretanje Europskog fonda za održivi razvoj, kojim se podupiru ulaganja u afričkim zemljama i zemljama susjedstva. Ujedno pozdravlja provedbu Inicijative za otpornost gospodarstva Europske investicijske banke (EIB), kojom se mobiliziraju ulaganja u zemljama susjedstva. Sa zanimanjem očekuje raspravu o suradnji s afričkim partnerima na predstojećem sastanku na vrhu Afričke unije i Europske unije.
7. Europsko vijeće ponovno ističe svoju predanost schengenskom sustavu i navodi da mu je namjera što skoriji „povratak Schengenu”, uzimajući pritom u potpunosti u obzir razmjerne sigurnosne interese država članica.
8. Europsko vijeće pozdravlja napredak koji je do sada postignut u pogledu reforme zajedničkog europskog sustava azila i poziva na daljnje približavanje gledišta u smjeru dogovora kojim bi se uspostavila ravnoteža između odgovornosti i solidarnosti te osigurala otpornost na buduće krize, u skladu sa zaključcima iz lipnja 2017. Europsko vijeće ponovno će se baviti tim pitanjem na sastanku u prosincu i nastojat će postići konsenzus u prvoj polovici 2018.

II. DIGITALNA EUROPA

9. Na sastanku na vrhu o digitalnoj budućnosti u Tallinnu održanome 29. rujna 2017. upućena je snažna poruka o potrebi za snažnijom i usklađenijom digitalnom Europom. Zaključci predsjednika vlade Ratasa nakon sastanka na vrhu izvrstan su temelj za daljnji rad na svim razinama.
10. Digitalizacijom se nude neizmjerne mogućnosti za inovacije, rast i otvaranje radnih mjesta, njome će se doprinijeti našoj globalnoj konkurentnosti te poboljšati kreativnu i kulturnu raznolikost. Za iskorištavanje tih mogućnosti trebamo se zajednički suočiti s nekima od izazova koje predstavlja digitalna transformacija te preispitati politike na koje digitalizacija utječe. Europsko vijeće spremno je poduzeti sve što je potrebno da bi Europa postala digitalna.
11. Kako bi se digitalna Europa uspješno izgradila, EU posebno treba:
 - javne uprave i javne sektore koji su u potpunosti prešli u digitalno doba i koji predvode vlastitim primjerom: e-uprava i uvođenje novih tehnologija, pristupačnost, jedinstveno upravno mjesto i načelo jednokratne dostave podataka, kao i digitalizirani javni sektor ključni su za transformaciju naših društava i podupiranje četiriju sloboda EU-a. Europsko vijeće poziva na provedbu Ministarske izjave iz Tallinna o e-upravi,

- regulatorni okvir usmjeren na budućnost: dopunjavanje strategije jedinstvenog digitalnog tržišta u svim njezinim sastavnicama do kraja 2018. i dalje je osnovna zadaća. Unatoč znatnom napretku rad u tom području mora se ubrzati kako bi se zadovoljio navedeni rok. U tu svrhu na dodatnom sastanku Vijeća za TTE/telekomunikacije 24. listopada trebalo bi se raspravljati o načinima ubrzavanja rada na jedinstvenom digitalnom tržištu te utvrđivanja prioriteta u tom radu. Dogovor između suzakonodavaca o geografskom blokiranju, audiovizualnim medijskim uslugama i dostavi paketa trebao bi se postići do kraja 2017. Do lipnja 2018. suzakonodavci bi trebali postići i dogovor u pogledu prijedloga o slobodnom protoku neosobnih podataka te u pogledu zakonika o elektroničkim komunikacijama. Europsko vijeće naglašava važnost osiguravanja odgovarajućih pravila o protoku podataka s trećim zemljama u trgovinskim sporazumima, ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo EU-a. Nadalje, pregovori o autorskom pravu i o Direktivi o digitalnom sadržaju trebali bi se nastaviti kao prioritetno pitanje. Europsko vijeće ujedno ističe potrebu povećane transparentnosti u pogledu praksi i uporaba platformi,
- infrastrukturu i komunikacijsku mrežu vrhunske kvalitete: to zahtijeva suradnju na razini EU-a, među ostalim s ciljem uspostave prvoklasnih vrlo brzih fiksni i mobilnih mreža (5G) diljem EU-a te povećanja usklađenih dostupnosti radiofrekvencijskog spektra do 2020. u dosljednim regulatornim i gospodarskim uvjetima; s druge strane, to iziskuje da svi nužni zakonodavni resursi, uključujući dostatan broj trijaloga, budu posvećeni postizanju dogovora o zakoniku o elektroničkim komunikacijama, što obuhvaća i nužne odredbe o radiofrekvencijskom spektru,
- zajednički pristup kibersigurnosti: digitalni svijet zahtijeva povjerenje, a povjerenje se može uspostaviti samo ako osiguramo proaktivniju integriranu sigurnost u svim digitalnim politikama, pokrenemo izdavanje odgovarajućih certifikata sigurnosti za proizvode i usluge te povećamo svoju sposobnost sprječavanja i otkrivanja kibernapada, odvrćanja od njih te reagiranja na njih. U tu svrhu Komisijini prijedlozi o kibersigurnosti trebali bi se cjelovito izrađivati, pravodobno dostavljati te bez odgode razmatrati, i to na temelju akcijskog plana koji Vijeće treba uspostaviti,

- borbu protiv terorizma i kriminala na internetu: trebalo bi pojačati napore u tu svrhu kako je Europsko vijeće utvrdilo u svojim zaključcima iz lipnja 2017. Europsko vijeće pozdravlja komunikaciju Komisije o suzbijanju nezakonitog sadržaja na internetu i ponavlja svoju spremnost na podupiranje odgovarajućih mjera na razini EU-a, ako to bude potrebno,
- tržišta rada te sustave osposobljavanja i obrazovanja koji su primjereni digitalnom dobu: potrebno je ulagati u digitalne vještine, pružati mogućnosti i načine za djelovanje svim Europljanima,
- odlučan napor u području istraživanja i razvoja te ulaganja: za podupiranje novih oblika poduzetništva te poticanje digitalne transformacije industrija i usluga i pomaganje u toj transformaciji. Instrumenti EU-a kao što su okvirni programi EU-a, među kojima i Obzor 2020., europski strukturni i investicijski fondovi te Europski fond za strateška ulaganja mogu pomoći u postizanju tog cilja. EU bi također trebao proučiti načine uspostave odgovarajućih struktura i osiguravanja financiranja radi podupiranja naprednih inovacija,
- svijest o hitnosti suočavanja s novim trendovima: to podrazumijeva pitanja kao što su umjetna inteligencija i tehnologije lanca blokova, pri čemu se istodobno osigurava visoka razina zaštite podataka, digitalnih prava i etičkih standarda. Europsko vijeće poziva Komisiju da do početka 2018. predstavi europski pristup umjetnoj inteligenciji te joj upućuje poziv da predstavi potrebne inicijative za jačanje okvirnih uvjeta kako bi se EU-u omogućilo da radikalnim inovacijama temeljenima na riziku istraži nova tržišta i da ponovno potvrdi vodeću ulogu svoje industrije;

- učinkovit i pravedan sustav oporezivanja primjeren digitalnom dobu: važno je osigurati da sva poduzeća plaćaju svoj dio poreza i zajamčiti jednake uvjete na svjetskoj razini u skladu s radom koji se trenutačno obavlja u okviru OECD-a. Europsko vijeće poziva Vijeće da razmotri komunikaciju Komisije u vezi s tim pitanjem i iščekuje odgovarajuće prijedloge Komisije do početka 2018.
12. Naš cilj mora biti stvaranje povezaniijega jedinstvenog tržišta i pružanje praktičnih koristi europskim građanima i poduzećima. Europsko vijeće pozorno će pratiti razvoj događaja u tom području i pružiti potrebne smjernice. Poziva institucije da pojačaju zakonodavni rad te države članice da provedu odgovarajuće zakonodavstvo EU-a, kao i da poduzmu sve potrebne mjere u okviru svoje nadležnosti kako bi se oblikovalo novo digitalno doba. Europsko vijeće na svojoj će se razini baviti pitanjima koja se ne mogu riješiti na razini Vijeća.

III. SIGURNOST I OBRANA

13. Europsko vijeće podsjeća na svoje zaključke iz lipnja 2017. Pozdravlja znatan napredak koji su države članice ostvarile u pripremi obavijesti o stalnoj strukturiranoj suradnji (PESCO) sa zajedničkim popisom obveza te u vezi s upravljanjem PESCO-om. Potiče one države članice koje za to imaju mogućnosti da žurno obavijeste Vijeće i visoku predstavnicu o svojim namjerama sudjelovanja u PESCO-u. Time bi se omogućilo pokretanje PESCO-a prije kraja godine, s ciljem brze provedbe preuzetih obveza, što uključuje i pokretanje prvih projekata. Europsko vijeće pozdravlja dosadašnji rad suzakonodavaca na Komisijinu prijedlogu o Europskom programu industrijskog razvoja u području obrane (EDIDP). Poziva na postizanje dogovora u okviru Vijeća do kraja godine, s ciljem dovršetka pregovora s Europskim parlamentom što je moguće prije kako bi se u 2019. financirali prvi projekti u području sposobnosti, a koje su odredile države članice.
14. Europsko vijeće potiče države članice da razviju fleksibilne i pouzdane mehanizme financiranja u okviru Europskog fonda za obranu kako bi se omogućila zajednička nabava sposobnosti i/ili njihovo zajedničko održavanje i kao način za poboljšanje pristupa najnaprednijim sposobnostima. Cilj je omogućiti sposobnosti, osigurati konkurentan, inovativan i uravnotežen temelj za obrambenu industriju Europe diljem EU-a, među ostalim prekograničnom suradnjom i sudjelovanjem malih i srednjih poduzeća, te doprinijeti većoj europskoj suradnji u području obrane, iskorištavanjem sinergija i mobilizacijom potpore EU-a uz financiranje država članica. Za europski industrijski razvoj u području obrane također će biti potrebno da EU podupre ulaganja malih i srednjih poduzeća te posredna ulaganja (poduzeća srednje tržišne kapitalizacije) u području sigurnosti i obrane. Potiče EIB da ispita daljnje korake s ciljem podupiranja ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja obrane. Pozdravlja pokretanje probnog Koordiniranoga godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD), kojim bi se trebalo doprinijeti poticanju pojačane suradnje među državama članicama u području obrane.

15. Europsko vijeće ističe da je potrebno da se PESCO, Europski fond za obranu i CARD uzajamno podupiru kako bi se pojačala suradnja među državama članicama u području obrane.
16. Europsko vijeće ponovno će razmotriti to pitanje u prosincu 2017. i ocijeniti napredak ostvaren u pogledu svih vidova programa vanjske sigurnosti i obrane utvrđenoga u prosincu 2016.

IV. VANJSKI ODNOSI

17. Europsko vijeće održalo je raspravu o odnosima s Turskom.
18. Europsko vijeće poziva DNRK da u potpunosti, bezuvjetno i bez odgode ispuni svoje obveze na temelju rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a te da potpuno, provjerljivo i nepovratno odustane od svojih nuklearnih programa i programa balističkih projektila. Nedavno ponašanje DNRK-a neprihvatljivo je i predstavlja veliku prijetnju Korejskom poluotoku i šire. Europsko vijeće naglašava da se trajni mir i denuklearizacija Korejskog poluotoka moraju postići mirnim putem, i to vjerodostojnim i smislenim dijalogom. Režim sankcija EU-a u pogledu DNRK-a dodatno je ojačan samostalnim sankcijama EU-a koje je Vijeće za vanjske poslove usvojilo 16. listopada 2017. Europsko vijeće uz blisko savjetovanje s partnerima razmotrit će daljnje odgovore, a EU će i dalje pozivati treće zemlje na potpunu provedbu sankcija UN-a.
19. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju potpunu predanost dogovoru s Iranom o nuklearnom pitanju i podržava izjavu Vijeća za vanjske poslove od 16. listopada 2017.

Europsko vijeće

Bruxelles, 20. listopada 2017.
(OR. en)

EUCO XT 20014/17

BXT 76
CO EUR 21
CONCL 6

POP RATNA BILJEŠKA

od: Glavno tajništvo Vijeća

za: delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (članak 50.) (20. listopada 2017.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće¹ usvojilo na navedenom sastanku.

¹ Slijedom obavijesti na temelju članka 50. UEU-a član Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja se povlači ne sudjeluje u raspravama Europskog vijeća ni u odlukama koje se na nju odnose.

1. S obzirom na prvih pet krugova pregovora, uzimajući pritom u obzir procjenu koju je predstavio pregovarač Unije i ponovno potvrđujući svoje smjernice od 29. travnja 2017., Europsko vijeće:
 - pozdravlja napredak postignut u pogledu *pravâ građana* i poziva pregovarača da ostvareno približavanje iskoristi kao temelj za pružanje potrebne pravne sigurnosti i jamstava svim dotičnim građanima i članovima njihovih obitelji, koji će moći izravno ostvarivati svoja prava koja proizlaze iz prava EU-a i koja su zaštićena sporazumom o povlačenju, među ostalim putem urednih i jednostavnih upravnih postupaka i uloge Suda Europske unije,
 - prima na znanje da je, u pogledu *Irske*, postignut određen napredak u pogledu približavanja s obzirom na načela i ciljeve u vezi sa zaštitom Sporazuma na Veliki petak i zadržavanjem Zajedničkog putnog prostora te poziva pregovarača Unije da nastavi s daljnjom doradom tih načela, uzimajući u obzir veliki izazov koji predstavlja povlačenje Ujedinjene Kraljevine, među ostalim u pogledu izbjegavanja uspostave „tvrde” granice, i stoga očekuje da Ujedinjena Kraljevina predstavi fleksibilna i domišljata rješenja potrebna zbog jedinstvene situacije Irske, kao i da se na njih obveže,
 - napominje da, iako je Ujedinjena Kraljevina izjavila da će podmiriti svoje *financijske obveze* preuzete za vrijeme članstva, to još nije dovelo do čvrstog i konkretnog obvezivanja od strane Ujedinjene Kraljevine da će urediti sve te obveze.
2. Na temelju tog napretka Europsko vijeće poziva na nastavak rada s ciljem konsolidacije ostvarenog približavanja i nastavka pregovora kako bi se što prije moglo prijeći na drugu fazu pregovora.

3. Na idućem sastanku u prosincu Europsko vijeće ponovno će ocijeniti stanje napretka u pregovorima kako bi utvrdilo je li ostvaren dostatan napredak u pogledu svakog od triju navedenih pitanja. Ako je takav napredak ostvaren, usvojit će dodatne smjernice u vezi s okvirom za budući odnos i mogućim prijelaznim aranžmanima koji su u interesu Unije i zadovoljavaju uvjete i temeljna načela iz smjernica od 29. travnja 2017. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva Vijeće (članak 50.) da zajedno s pregovaračem Unije započne unutarnje pripremne rasprave.
-

Europsko vijeće

Bruxelles, 14. prosinca 2017.
(OR. en)

EUCO 19/1/17
REV 1

CO EUR 24
CONCL 7

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (14. prosinca 2017.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na gore navedenom sastanku.

I. SIGURNOST I OBRANA

Nastavljajući se na svoje zaključke iz prosinca 2016. i lipnja 2017. Europsko vijeće razmotrilo je napredak postignut u području sigurnosti i obrane te:

- pozdravlja uspostavu ambiciozne i uključive stalne strukturirane suradnje (PESCO) i naglašava važnost brze provedbe prvih projekata; poziva države članice sudionice da ostvare svoje nacionalne planove provedbe;
- poziva na daljnji rad na Europskom fondu za obranu, a osobito na brzo donošenje u 2018. Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane kako bi se prvi projekti u području sposobnosti mogli pravodobno financirati 2019.;
- očekuje da Vijeće dovrši sveobuhvatnu reviziju mehanizma Athena za financiranje zajedničkih troškova vojnih misija i operacija EU-a;
- zahtijeva da Vijeće u proljeće 2018. donese preporuku o novom namjenskom instrumentu kojim su obuhvaćeni svi zahtjevi za izgradnju kapaciteta kao potporu sigurnosti i razvoju nakon 2020.;
- traži nastavak rada na provedbi cijelog niza prijedloga o suradnji EU-a i NATO-a, uključujući dodatne prijedloge dogovorene u prosincu;
- poziva visoku predstavnicu, Komisiju i države članice da nastave s radom u vezi s vojnom mobilnošću, i u okviru PESCO-a i u kontekstu suradnje EU-a i NATO-a;
- poziva visoku predstavnicu da u lipnju 2018. izvijesti o radu poduzetom u cilju jačanja civilnog ZSOP-a te da uz savjetovanje s državama članicama i Komisijom u 2018. razvije pakt za civilni ZSOP.

Europsko vijeće ta će pitanja ponovno razmotriti u lipnju 2018.

II. SOCIJALNA DIMENZIJA, OBRAZOVANJE I KULTURA

Čelnici su istaknuli važnost socijalne, obrazovne i kulturne dimenzije naših politika u zbližavanju Europljana i izgradnji naše zajedničke budućnosti. U skladu s Ugovorima države članice i dalje su prvenstveno odgovorne za ta područja, ali mnogo se toga može postići suradnjom uz istodobno puno poštovanje načelâ supsidijarnosti i proporcionalnosti.

SOCIJALNA DIMENZIJA

Na socijalnom samitu u Göteborgu ponovno se podsjetilo na potrebu da se ljude stavi na prvo mjesto, da se dalje razvija socijalna dimenzija Unije na temelju zajedničke obveze i utvrđenih nadležnosti te da se promiče konvergencija s pomoću napora na svim razinama, među ostalim od strane socijalnih partnera. Kao prvi korak potrebno je poduzeti sljedeće:

- provesti europski stup socijalnih prava na razini Unije i država članica, uzimajući u obzir njihove nadležnosti; Komisija se poziva da predloži odgovarajuće praćenje;
- olakšati funkcionalan socijalni dijalog na svim razinama, uključujući „novi početak za socijalni dijalog” na razini EU-a;
- brzo napredovati u vezi s predmetima u socijalnom području koji su u tijeku na razini EU-a te pokazati spremnost razmotriti buduće inicijative koje je Komisija najavila u svojem programu rada za 2018.;
- nastaviti rad u vezi s prioritetima iz Akcijskog plana EU-a za borbu protiv razlika u plaćama između spolova;
- ostvariti daljnje rezultate u pogledu Novog programa vještina za Europu, s osobitim naglaskom u 2018. na provedbi Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja, namijenjene osobama kojima su vještine najpotrebnije.

Europsko vijeće ponovno će se posvetiti tim pitanjima u ožujku 2018. kako bi se osiguralo odgovarajuće daljnje postupanje.

OBRAZOVANJE I KULTURA

Obrazovanje i kultura ključni su za izgradnju uključivih i povezanih društava te održavanje naše konkurentnosti. U Göteborgu smo izrazili spremnost da učinimo više u tim područjima, u kojima EU ima važnu ulogu u nadopunjavanju i potpori. Kao rezultat toga Europsko vijeće poziva države članice, Vijeće i Komisiju da u skladu sa svojim nadležnostima nastave s radom u cilju:

- jačanja mobilnosti i razmjena, među ostalim putem znatno ojačanog, uključivog i proširenog programa Erasmus+;
- jačanja strateških partnerstava diljem EU-a među visokim učilištima i poticanja nastanka do 2024. dvadesetak „Europskih sveučilišta”, koji bi se sastojali od mreža u koje bi se pristupom odozdo prema gore povezala sveučilišta diljem EU-a, čime će se studentima omogućiti stjecanje diplome kombiniranjem studija u nekoliko zemalja EU-a te doprinijeti međunarodnoj konkurentnosti europskih sveučilišta;
- poboljšanja učenja jezika kako bi više mladih govorilo barem dva europska jezika pored svojeg materinjeg jezika;
- promicanja mobilnosti i sudjelovanja studenata u obrazovnim i kulturnim aktivnostima, među ostalim s pomoću „europske studentske iskaznice”;
- promicanja suradnje država članica u vezi s uzajamnim priznavanjem diploma visokih učilišta i svjedodžbi o završetku školovanja na razini sekundarnog obrazovanja unutar odgovarajućeg okvira;
- iskorištavanja prilika u okviru Europske godine kulturne baštine kako bi se podigla razina osviještenosti o društvenoj i gospodarskoj važnosti kulture i kulturne baštine.

Komisija se poziva da predstavi, ako je to relevantno, prijedloge za preporuke Vijeća u proljeće 2018. kako bi ih Vijeće donijelo što je prije moguće.

Europsko vijeće također poziva Komisiju, Vijeće i države članice da razmotre moguće mjere koje se odnose na:

- izazove u pogledu vještina povezane s digitalizacijom, kibersigurnošću, medijskom pismenošću i umjetnom inteligencijom;
- potrebu za uključivim pristupom obrazovanju i osposobljavanju koji se temelji na cjeloživotnom učenju i usmjeren je na inovacije;
- pravne i financijske okvirne uvjete za razvoj kulturnih i kreativnih industrija te za mobilnost profesionalaca u kulturnom sektoru.

Pitanje proračunskih resursa za navedene aktivnosti razmatrat će se u kontekstu idućeg višegodišnjeg financijskog okvira.

III. KLIMATSKE PROMJENE

Europsko vijeće pozdravlja ishod sastanka na vrhu pod nazivom „Jedan planet” održanog 12. prosinca 2017. u Parizu, kojim se nastoji pojačati javno i privatno financiranje radi potpore mjerama u području klime, nadovezujući se na konferenciju COP 23 održanu od 6. do 17. studenoga 2017. u Bonnu i ususret konferenciji COP 24 koja će se održati u Katowicama i na kojoj će biti donesen paket za provedbu Pariškog sporazuma. Ponovno naglašava odlučnost EU-a i njegovih država članica da brzo i u potpunosti provedu Pariški sporazum te nastave biti predvodnici u borbi protiv klimatskih promjena, među ostalim donošenjem zakonodavnih prijedloga koji su u tijeku na razini EU-a.

IV. JERUZALEM

EU ponovno ističe svoju snažnu predanost dvodržavnom rješenju i, u tom kontekstu, stajalište EU-a u vezi s Jeruzalemom i dalje je nepromijenjeno.